

Γλώσσα Στ' Δημοτικού
Λέξεις... Φράσεις... Κείμενα
γ' τεύχος

1ος τόμος
Ενότητες 13η, 14η και 15η

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 /
Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:**

**«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

**Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος
Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ
*Πρόεδρος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου***

**Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων
βιβλίων και παραγωγή
υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού
με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το
Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»**

**Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου
Γεώργιος Τύπας**

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

**Αναπληρωτής Επιστημ. Υπεύθ. Έργου
Γεώργιος Οικονόμου**

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

**Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από
το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και
25% από εθνικούς πόρους.**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Άννα Ιορδανίδου,

Αναπλ. Καθηγ. του Πανεπ. Πατρών

Νεκταρία Κανελλοπούλου, *Εκπ/κός*

Ελευθερία Κοσμά, *Εκπαιδευτικός*

Βασιλική Κουταβά, *Εκπαιδευτικός*

Παναγιώτης Οικονόμου, *Εκπ/κός*

Κωνσταντίνος Παπαϊωάννου,

Εκπαιδευτικός

ΚΡΙΤΕΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Βασιλική Τοκατλίδου, *Ομότ. Καθηγ.*

του Αριστοτελ. Παν/μίου Θεσ/νίκης

Όλγα Μούσιου-Μυλωνά,

Σχολική Σύμβουλος

Ιωάννης Μπάρτζης, *Εκπαιδευτικός*

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Γιώργος Πισκοπάνης,

Σκιτσογράφος-Εικονογράφος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Παναγιώτα Χατζηθεοχάρους,

Φιλολόγος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Πέτρος Μπερερής, Σύμβουλος του
Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Χρήστος Παπαρίζος, Σύμβουλος
του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

Χρήστος Παπαρίζος, Σύμβουλος
του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Γιώργος Πανουτσόπουλος,
Εικαστικός καλλιτέχνης

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ACCESS ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Α.Ε.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ
ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ

Ομάδα Εργασίας,
Αποφ. 16158/6-11-06
και 75142/Γ6/11-7-07 ΥΠΕΠΘ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Άννα Ιορδανίδου
Νεκταρία Κανελλοπούλου
Ελευθερία Κοσμά
Βασιλική Κουταβά
Παναγιώτης Οικονόμου
Κωνσταντίνος Παπαϊωάννου**

**Γλώσσα Στ' Δημοτικού
Λέξεις... Φράσεις... Κείμενα**

γ' τεύχος

**1ος τόμος
Ενότητες 13η, 14η και 15η**

Ενότητα 13

Τρόποι ζωής και επαγγέλματα

πίνακας του Δ.
Διαμαντόπουλου

Χτίστες

Τραγουδάνε οι χτίστες.
Να χτίζεις μη θαρρείς
που 'ναι να τραγουδάς ένα
τραγούδι.

Είναι μια υπόθεση κάπως δύσκολη.
Των οικοδόμων η καρδιά είναι

σαν μια πλατεία για γιορτές,
λαμποκοπάει,
μα η σκαλωσιά δεν είναι
μια πλατεία για γιορτές,
εκεί 'ναι λάσπη κι άνεμος και χιόνι,
τα χέρια που ματώνουν.
Εκεί δεν είναι πάντα φρέσκο το
ψωμί,
πάντα ο καφές ζεστός δεν είναι.
Να χτίζεις μη θαρρείς
που 'ναι να τραγουδάς ένα
τραγούδι,
μα είναι λεβέντες όλο πείσμα
οι χτίστες,
κι η οικοδομή ανεβαίνει,
μ' έφοδο τον ουρανό κυριεύει,
ψηλά και πιο ψηλά, πάντα
ψηλότερα.
Στο πρώτο κιόλας πάτωμα
αράδιασαν τις γλάστρες τα
λουλούδια,

και πάνω στα φτερά τους τα πουλιά
τον ήλιο φέρνουνε στο πρώτο
μπαλκονάκι...

Ναζίμ Χικμέτ
(μετάφρ. Γιάννης Ρίτσος)

Με τι θα ασχοληθούμε:

- Πώς παίρνουμε πληροφορίες κάνοντας ερωτήσεις
- Πώς μετατρέπουμε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο
- Πώς ενώνονται οι προτάσεις μεταξύ τους

Συνέντευξη με τον κύριο Μανόλη

1. Πόσα χρόνια μένετε στην Αντίπαρο, κ. Μανόλη; Με τι ασχολούνταν οι κάτοικοι στο νησί

στη δεκαετία του '40 και του '50;

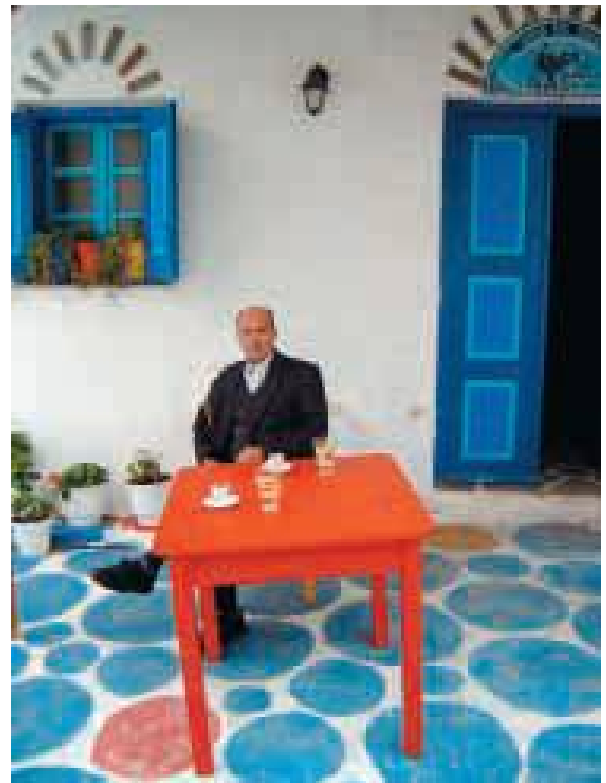
Είμαι 73 χρονών και μένω στο νησί όλη μου τη ζωή. Η μοναδική φορά που άφησα τον τόπο μου είναι όταν έφυγα και γω να κάνω το στρατιωτικό μου.

Οι περισσότεροι τότε ασχολούνταν με τα ζώα και τη γη γιατί ήταν αγρότες. Οι ψαράδες ήταν λίγοι, πέντε, έξι βάρκες «χταποδιάρικές» είχαμε μόνο. Τώρα κανείς δεν τη θέλει τη γης, γιατί τώρα όλοι τη θάλασσα θέλουν!

Το αλεύρι μας τότε το κάναμε εδώ. Είχαμε και μυλωνάδες. Με τα ζώα μας πηγαίναμε τα κριθάρια και τα σάρια μας και παίρναμε το αλεύρι. Όλοι τότε είχαν δικούς τους φούρνους και έφτιαχναν το δικό τους ψωμί. Οι χασάπηδες έρχονταν μια φορά το χρόνο, κάθε Πάσχα.

Η ζωή ήταν σκληρή γιατί δεν είχαν όλοι χωράφια, αρκετοί δούλευαν εργάτες σε άλλους, αλλά για να τα βγάλουν πέρα είχαν και ζώα, ό,τι μπορούσε ο καθένας.

Πάντως αυτοί που είχαν κτήματα περνούσαν καλά. Είχαν τα στάρια τωνε, τα κριθάρια τωνε, τα κρασιά τωνε, τις ελιές τωνε, τα κρέατα τωνε, τα τυριά τωνε δεν υπέφεραν τόσο πολύ όσο οι εργάτες. Το μεροκάματο τότε ήταν 25 - 30 δραχμές, τόσο είχε και η οκά* το κρέας και τα ψάρια.

*οκά: μονάδα μέτρησης βάρους που αντικαταστάθηκε από το κιλό και ισοδυναμεί με 1.282 γραμμάρια

2. Υπάρχουν κάποια επαγγέλματα που έχουν εξαφανιστεί;

Πιο πολύ έχουν αλλάξει, παρά εξαφανιστεί. Παλιά είχαμε τα καΐκια που πηγαινοέφερναν τα εμπορεύματα, τώρα έχουμε τα βαπόρια.

Μυλωνάς πια δεν υπάρχει, ούτε και τσαγκάρης που μας έφτιαχνε τα παπούτσια που φορούσαμε. Οι γανωτζήδες* έχουν χαθεί, εδώ και χρόνια.

Τότες εμείς δεν είχαμε νερό, όλοι είχανε το πηγάδι τωνε και είχαμε και τρία μεγάλα πηγάδια σε όλο το χωριό. Από κει παίρναμε νερό που το κουβαλούσαμε με σταμνιά που

***γανωτζήδες: κάλυπταν τα χάλκινα μαγειρικά σκεύη της εποχής με κασσίτερο για να προστατεύονται από τη σκουριά**

τα φέρνανε από τη Σίφνο. Πηγαδάδες πια δεν υπάρχουν. Τώρα υπάρχει το γεωτρύπανο.

3. Τι είναι αυτό που σας ενοχλεί σήμερα στον τόπο σας; Τι πιστεύετε ότι σας λείπει;

Παλιά δεν είχαμε τόσους πολλούς τουρίστες. Μάλιστα αυτούς που έρχονταν και πήγαιναν πάνω στο σπήλαιο τους φωνάζαμε «λόρδους» (πλούσιους). «Έρθανε πάλι οι λόρδοι στο σπήλαιο» λέγαμε. Τώρα όλοι ασχολούνται με τον τουρισμό. Μπαρ, ξενοδοχεία, δωμάτια, σουβενίρ. Πού αγρότης σήμερα! Το καλοκαίρι έρχονται και το χειμώνα προετοιμαζόμαστε για να τους δεχτούμε. Όλο και περισσότερους περιμένουμε, όλο και

περισσότερο χτίζουμε. Όλοι χτίστες γινήκαμε.

Καλό θα ήταν να φτιάξουν και το απέναντι λιμάνι, της Πούντας, για να μπορεί να δένει το φεριμπότ πιο σίγουρα, γιατί έχουμε και τους αέρηδες με τα απαγορευτικά. Η ζωή μας κρέμεται από τα φεριμπότ που μας ενώνουν με την Πάρο, με τα τρόφιμα, τους γιατρούς, με τα πάντα.

συνέντευξη που πήρε μέλος
της συγγραφικής ομάδας

1. Διαβάσατε προσεκτικά τη συνέντευξη του κ. Μανόλη Πατέλη; Μπορείτε τώρα να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

α. Ποιες ήταν οι κύριες ασχολίες των κατοίκων στην Αντίπαρο τις δεκαετίες του '50 και του '60;

β. Ποια είναι η αποκλειστική ασχολία των κατοίκων του νησιού σήμερα;

γ. Ποια επαγγέλματα από παλιότερες εποχές έχουν εξαφανιστεί, σύμφωνα με τα λόγια του κ. Μανόλη;

δ. Οι περισσότεροι κάτοικοι του νησιού ασχολούνται σήμερα με τον τουρισμό και τις οικοδομικές εργασίες. Πιστεύετε ότι συνδέονται αυτές οι δυο ασχολίες μεταξύ τους;

Συνέντευξη με τον Αντώνη

1. Πόσων χρονών είσαι, Αντώνη;

Είμαι 18 χρονών και πάω στη Γ΄ Λυκείου. Η Αντίπαρος έχει μόνο δημοτικό και γυμνάσιο και φέτος λειτουργεί και τμήμα Α΄ Λυκείου.

Το σχολείο μου είναι απέναντι, στην Παροικιά της Πάρου. Κάθε πρωί όλα τα παιδιά περνάμε με το φεριμπότ απέναντι

στην Πάρο. Μετά παίρνουμε το λεωφορείο και μας πάει στο σχολείο. Τα φεριμπότ δεν μπορούν να περάσουν όταν έχουμε απαγορευτικά, δηλαδή άσχημο καιρό, πολύ αέρα. Χάνουμε το σχολείο. Δε λέω, ωραία είναι να χάνεις κανά μάθημα, αλλά οι άλλοι προχωρούν και, αν χάσουμε πολλά, μετά είναι δύσκολα...

2. Τι είναι αυτό που σου αρέσει στο χωριό σου; Πώς περνάς τον ελεύθερο χρόνο σου;

Μου αρέσει η σχέση μου με το περιβάλλον, γιατί είναι ήρεμα. Οι βόλτες που κάνουμε εμείς εδώ είναι στις παραλίες και στις εξοχές. Είμαστε πολύ δεμένοι με τη φύση. Ακόμα και το καλοκαίρι που έρχονται τουρίστες, εμείς την ηρεμία μας δεν τη χάνουμε. Δεν είναι όπως στην Αθήνα. Έχουμε άλλους ρυθμούς.

Τώρα τελευταία μάλιστα έχουν αρχίσει να γίνονται και πράγματα για τους νέους, όπως ομάδες ποδοσφαίρου, χορευτικός σύλλογος, λείπουν όμως και άλλα. Λείπει ένα γυμναστήριο, μια λέσχη για μας τους νέους! Να κάνουμε διάφορα πράγματα. Τώρα μόνο τις καφετέριες έχουμε και το ποδόσφαιρο.

Αυτό που δε μου αρέσει είναι που όλοι ασχολούνται με τον

τουρισμό και αυτό ίσα ίσα για τους τέσσερις μήνες το καλοκαίρι. Δε νοιάζονται για μας τους ντόπιους.

3. Εσύ πηγαίνεις καθόλου στην Αθήνα;

Πηγαίνω στην Αθήνα γιατί μου αρέσει η νοοτροπία των ανθρώπων. Δεν ασχολούνται μαζί σου συνέχεια και δεν τους νοιάζει η εμφάνιση σου. Μου αρέσει επειδή είναι μεγάλη πόλη και χάνεσαι. Είσαι άγνωστος μεταξύ αγνώστων.

Αν θέλεις να δεις κάποιον, τον ειδοποιείς. Έχει τόσα μέρη που δεν τα έχω δει ακόμα. Κάθε φορά ανακαλύπτω και μια καινούρια περιοχή, ανακαλύπτω έναν καινούριο δρόμο. Αυτά εμείς εδώ δεν τα έχουμε, αφού ξέρουμε και το παραμικρό πετραδάκι.

Πώς να χαθείς; Όλοι ξέρουν πού είσαι! Πάντως δε θα ήθελα να μένω στην Αθήνα.

4. Μπορείς να φανταστείς τον εαυτό σου, πώς θα είσαι σε πέντε, έξι χρόνια; Τι έχεις σκεφτεί για το μέλλον σου; Πώς θα ήθελες να γίνουν τα πράγματα;

Εγώ τώρα σκέφτομαι να βρω μια δουλειά ώστε να μείνω στο νησί. Θα ήθελα να γίνω λιμενικός. Από την άλλη όμως δεν μπορώ να με

φανταστώ να μένω για όλη μου τη ζωή στο ίδιο μέρος. Θα ήθελα να ζήσω σε μια πόλη αλλά όχι για πάντα. Για κάποια χρόνια μόνο, για να έχω και αυτή την εμπειρία.

Μετά εδώ θέλω να γυρίσω, στην Αντίπαρο. Εδώ μεγάλωσα. Μου αρέσει εδώ. Το πανεπιστήμιο δε με ενδιαφέρει.

συνέντευξη που πήρε μέλος της συγγραφικής ομάδας

2. Διαβάσατε προσεκτικά τη συνέντευξη του Αντώνη; Μπορείτε τώρα να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

α. Μπορείτε να περιγράψετε τι σημαίνει το «απαγορευτικό»; Πώς πιστεύετε ότι νιώθουν οι κάτοικοι

του νησιού όταν διακόπτεται η επικοινωνία με την Πάρο;

β. Ποια πιστεύετε, τελικά, ότι είναι η γνώμη του Αντώνη για την Αθήνα; Του αρέσει και για ποιους λόγους;

3. Τώρα που έχετε απαντήσει σε όλες τις ερωτήσεις, θα μπορούσατε να συγκρίνετε τις απόψεις των δυο προσώπων; Παρακάτω σας προτείνουμε κάποια σημεία από τις δυο συνεντεύξεις που μπορεί να σας βοηθήσουν!

- ⇒ Η ηλικία του καθενός και η σχέση του με το νησί του.
- ⇒ Τι πιστεύουν και οι δυο για τον τουρισμό στο νησί τους. Υπάρχει κάτι που τους ενοχλεί;
- ⇒ Αγαπούν και οι δυο τον τόπο τους; Πώς το καταλαβαίνετε;

Με τη συνέντευξη μπορούμε να ακούσουμε τα λόγια κάποιου όπως ακριβώς τα είπε. Αυτός είναι ο ευθύς, ο άμεσος τρόπος. Μπορούμε όμως να μάθουμε τα λόγια του με τη βοήθεια κάποιου άλλου, τρίτου προσώπου, που μας τα μεταφέρει. Αυτός είναι ο πλάγιος, ο έμμεσος τρόπος.

Στον πίνακα που ακολουθεί μπορείτε να δείτε τις αλλαγές που γίνονται στις εγκλίσεις από τον ευθύ λόγο στον πλάγιο και το αντίστροφο.

Ευθύς λόγος	Πλάγιος λόγος
	εξάρτηση από ρήματα όπως μιλάω, απαντάω, γνωρίζω, νομίζω, ρωτάω, απορώ κτλ.
έγκλιση οριστική «Είμαι 18 χρονών»	εξαρτημένη πρόταση Ο Αντώνης απάντησε <u>ότι είναι 18 χρονών.</u>
έγκλιση υποτακτική «Να μιλάτε, παρακαλώ, πιο αργά»	εξαρτημένη πρόταση Ο Αντώνης παρακάλεσε τη δημοσιογράφο <u>να μιλάει πιο αργά.</u>
έγκλιση προστακτική «Πες μου τη γνώμη σου»	εξαρτημένη πρόταση Η δημοσιογράφος ζήτησε από τον Αντώνη <u>να της πει τη γνώμη του.</u>

4. Στην εφημερίδα του σχολείου σας αποφασίσατε να γράψετε ένα άρθρο με τίτλο «Επαγγέλματα - Τρόποι ζωής». Για το λόγο αυτό πρέπει να μεταφέρετε την ερώτηση 2 από τη συνέντευξη του κ. Μανόλη Πατέλη στην εφημερίδα στον πλάγιο λόγο.

Θα ξεκινήσετε έτσι: «Ο κ. Μανόλης στο ερώτημα της δημοσιογράφου απάντησε...»

5. Στο απόσπασμα που ακολουθεί, ο πατέρας με το γιο του βρίσκονται σε ένα παζάρι στις αρχές του αιώνα. Για να γίνει πιο ζωντανό το απόσπασμα, θα πρέπει να μεταφέρετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ κάνοντας τις αλλαγές που χρειάζονται:

...Εγώ, που πρώτη φορά πήγαινα στην πόλη, ήμουνα όλο μάτια.

Οι άνθρωποι πηγαινοέρχονταν, σπρώχνονταν, φώναζαν. Οι πιο πολλοί ήταν πεζοί. Αυτοί κάναν και το μεγαλύτερο σαματά. Οι άλλοι, οι πιο πιανούμενοι ας πούμε, πήγαιναν καβάλα στα μουλάρια. Πέρασαν και δυο τρεις άμαξες. Οι αμαξάδες τους μας φώναζαν να κάνουμε στην μπάντα και χτυπούσαν στον αέρα το καμτσίκι τους. Εμείς παραμερίζαμε πασπαλισμένοι από σκόνη.

Ο πατέρας μου είπε ότι εδώ ήταν το Παζάρ Τζαμί. Μου πρότεινε να πουλήσουμε πρώτα αυτά που είχαμε στον ντορβά και μετά να φύγουμε.

Πιάσαμε θέση μπροστά σε μια παράγκα. Σε λίγο βγήκε ο μαγαζάτορας και μας είπε να φύγουμε γιατί του κρύβαμε τη μόστρα. Πήγαμε

παραπέρα. Και κει τα ίδια. Ο πατέρας μου αναρωτήθηκε αν υπάρχει κάπου τόπος για μας. Άκουσαν τη φασαρία και οι άλλοι μαγαζάτορες και μας φώναξαν να τραβηχτούμε στην άκρια. Τι να κάνουμε.

Τραβηχτήκαμε. Ο πατέρας άπλωσε μια πετσέτα, τοποθέτησε τα χόρτα, έβαλε μπροστά το καλάθι με τ' αυγά και στάθηκε πιο πίσω με την πουλάδα στα χέρια.

Από πέρα φάνηκε ο χαλβατζής. Αμέσως ο σαλεπιτζής φώναξε δυνατά: «Σαλέπι, ζεστό σαλέπι».

Μαρούλα Κλιάφα,
Ένα δέντρο στην αυλή μας,
εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1980

6. Μπορείτε να βρείτε ποιες προτάσεις συνδέουν οι υπογραμμισμένοι σύνδεσμοι και τι είδος σύνδεσης

έχουμε (υποτακτική ή παρατακτική);

«... Πηγαίνω στην Αθήνα γιατί μου αρέσει η νοοτροπία των ανθρώπων. Δεν ασχολούνται μαζί σου συνέχεια και δεν τους νοιάζει η εμφάνιση σου. Μου αρέσει επειδή είναι μεγάλη πόλη και χάνεσαι. Είσαι άγνωστος μεταξύ αγνώστων. Αν θέλεις να δεις κάποιον, τον ειδοποιείς. Έχει τόσα μέρη που δεν τα έχω δει ακόμα. Κάθε φορά ανακαλύπτω και μια καινούρια περιοχή, ανακαλύπτω έναν καινούριο δρόμο. Αυτά εμείς εδώ δεν τα έχουμε, αφού ξέρουμε και το παραμικρό πετραδάκι!»

Υπάρχει ένα ασύνδετο σχήμα στο παραπάνω απόσπασμα. Μπορείτε να το βρείτε;

7. α. Θα μπορούσατε να πάρετε κι εσείς μια συνέντευξη από έναν άνθρωπο της πόλης σας ή του χωριού σας για την εφημερίδα σας; Ετοιμάστε λοιπόν τις ερωτήσεις που θα κάνετε!

Αν θέλετε να μάθετε πώς ήταν η πόλη σας ή το χωριό σας παλιά, θα ρωτήσετε κάποιον μεγαλύτερο. Αν σας ενδιαφέρει το σήμερα, θα μιλήσετε με κάποιον νεότερο.

Ρωτήστε:

- ⇒ για την καθημερινή ή για την επαγγελματική τους ζωή
- ⇒ για τις συνήθειες των ανθρώπων
- ⇒ πώς περνούν τον ελεύθερο χρόνο τους
- ⇒ τι τους αρέσει στην πόλη / στο χωριό τους και τι όχι

- ⇒ αν θα ήθελαν να αλλάξουν κάτι
- ⇒ τι θυμούνται οι παλιότεροι από παλιά και τι έχει αλλάξει σήμερα
- ⇒ πώς φαντάζονται οι νεότεροι το μέλλον τους στην πόλη / στο χωριό τους

Αυτές είναι κάποιες ενδεικτικές ερωτήσεις. Εσείς όμως είστε οι δημοσιογράφοι! Μπορείτε να γράψετε όποιες άλλες ερωτήσεις θέλετε.

β. Στην άσκηση 5 αναφέρονται τα επαγγέλματα σαλεπιτζής και χαλβατζής. Ξέρετε τι ακριβώς έκαναν αυτοί οι άνθρωποι; Υπάρχουν ακόμα αυτά τα επαγγέλματα; Πάρτε συνεντεύξεις από κάποιους μεγαλύτερους ζητώντας πληροφορίες για άλλα τέτοια επαγγέλματα

που έχουν εξαφανιστεί στις μέρες μας και κρατήστε σημειώσεις. Γράψτε ένα άρθρο για την εφημερίδα του σχολείου σας με τίτλο «Επαγγέλματα του παρελθόντος». Φτιάξτε στήλες, γράψτε λίγα λόγια για αυτά τα επαγγέλματα και αναφέρετε με ποια άλλα έχουν αντικατασταθεί.

Με τι θα ασχοληθούμε:

- Με την περιγραφή μιας προσωπικής εμπειρίας
- Με σχηματισμούς επιθέτων όπως στα αρχαία ελληνικά: σε -ων, -ουσα, -ον και -ύς, -εία, -ύ

Επιστήμη με άρωμα γυναίκας

Αν κι έχουν περάσει 102 χρόνια από τότε που η Μαρί Κιουρί τιμήθηκε με το Νόμπελ Φυσικής, οι γυναίκες παλεύουν ακόμα για να κατακτήσουν τη θέση που τους αξίζει στον τομέα της έρευνας, Τον περασμένο μήνα στο Παρίσι απονεμήθηκαν σε πέντε γυναίκες φυσικούς τα βραβεία της ΟΥΝΕ-ΣΚΟ. Πρόκειται για ένα θεσμό που προωθεί και στηρίζει το επιστημονικό έργο γυναικών από κάθε γωνιά

του κόσμου, δίνοντας τους κίνητρα να συνεχίσουν την έρευνα.

Βραβεύονται γυναίκες επιστήμονες από όλες τις ηπείρους. Η Ντομινίκ Λανζβέν, που εκπροσωπεί την Ευρώπη, είναι διευθύντρια ερευνών στο Εθνικό Κέντρο Επιστημονικών Ερευνών της Γαλλίας και καθηγήτρια στο πανεπιστήμιο. «Πέρασαν σχεδόν 40 χρόνια από τότε που πάτησα για πρώτη φορά το πόδι μου σε επιστημονικό εργαστήριο. Όχι μόνο δεν κουράστηκα ποτέ, αλλά το πάθος μου για την έρευνα μεγάλωνε χρόνο με το χρόνο. Όσο πιο βαθιά μπαίνουμε στο πετσί της αναζήτησης, τόσο πιο πολύ διψάμε να βρούμε τη λύση στα αινίγματα του σύμπαντος και της φύσης» λέει η Λανζβέν.

Η Ζόχρα Μπεν Λάκνταρ, που

εκπροσωπεί την Αφρική, είναι μια εντελώς διαφορετική περίπτωση. Είναι καθηγήτρια Φυσικής στο Πανεπιστήμιο Ελ Μανάρ της Τύνιδας και κέρδισε βραβείο για την ανίχνευση της ρύπανσης. Στην πατρίδα της οι γυναίκες επιστήμονες δεν έχουν να αντιμετωπίσουν μόνο τις προκαταλήψεις, αλλά και την έλλειψη μέσων και εξοπλισμού στην έρευνα. Αν η Μαρί Κιουρί άνοιξε το δρόμο στις Ευρωπαίες στις αρχές του περασμένου αιώνα, οι γυναίκες επιστήμονες του αραβικού κόσμου έχουν σήμερα την ίδια αποστολή. Η Μπεν Λάκνταρ δήλωσε: «Όταν άρχισα να ασχολούμαι με την έρευνα, δεν ένιωθα ότι πρέπει να είμαι άψογες και έδινα εξετάσεις για τις ικανότητες του φύλου μου. Αν θέλει

να διακριθεί κανείς σε ένα εργαστήριο, πρέπει έτσι κι αλλιώς να είναι τελειομανής. Τώρα πια που διδάσκω στο πανεπιστήμιο, προσπαθώ να στέκομαι στο πλευρό των φοιτητριών όταν αντιμετωπίζουν προβλήματα τέτοιου τύπου, να τις εμπυχώνω. Οι σπουδές σου πρέπει να σου δίνουν χαρά και έμπνευση. Δεν μπορείς να επιτύχεις σε ένα αντικείμενο που δε σε εμπνέει».

Η Μπεν Λάκνταρ αισθάνεται υπεύθυνη απέναντι στους συμπολίτες της: «Μπορεί στο δυτικό κόσμο οι ερευνητές να έχουν πολλά μέσα στη διάθεση τους, στην Τυνησία όμως νιώθεις ότι η εργασία σου συμβάλλει ουσιαστικά στην πρόοδο της ίδιας της χώρας. Είχα την ευκαιρία να ζήσω στη Γαλλία, όπου πήγα με υποτροφία. Μόλις η

χώρα μου απέκτησε την ανεξαρτησία της, αποφάσισα να γυρίσω πίσω γιατί ήξερα ότι θα ήμουν πιο χρήσιμη. Ήξερα βέβαια ότι θα αντιμετώπιζα μεγάλα προβλήματα. Δεν μπορώ, για παράδειγμα, να ζητάω πανάκριβο εξοπλισμό για το εργαστήριο».

Στην ερώτηση των δημοσιογράφων αν παίζει ρόλο το φύλο, το θρήσκευμα ή η κουλτούρα στην προσωπικότητα και στη δουλειά ενός ερευνητή, η Μπεν Λάκνταρ απαντά: «Μπροστά στην επιστήμη δεν υπάρχουν τέτοιες διαφορές, γιατί υπάρχουν αυστηροί κανόνες που εφαρμόζεις σε κάθε βήμα της έρευνας. Η γνώση είναι για να τη μοιράζεσαι με τους συναθρώπους σου και η αγωνία να λύσεις ένα επιστημονικό πρόβλημα είναι πανανθρώπινη. Όμως πιστεύω

**ότι δεν παίζει ρόλο αν είσαι μω-
μεθανός ή χριστιανός, άνδρας ή
γυναίκα, Άραβας ή Ευρωπαίος,
αρκεί να είσαι αφοσιωμένος σ' αυτό
που κάνεις. Η επιστήμη έχει ανάγκη
από άτομα που έχουν πάθος και
πείσμα, αντοχή και πίστη, αγάπη
για τον άνθρωπο».**

**περιοδικό «Κ»,
Η Καθημερινή,
τεύχος 97,
10/4/05
(διασκευή)**

1. Διαβάστε προσεκτικά το άρθρο και απαντήστε στις ερωτήσεις:

α. Ποια είναι τα κεντρικά πρόσωπα και τι κοινό έχουν;

β. Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζει μια γυναίκα επιστήμονας στην Τυνησία;

γ. Ποια χαρακτηριστικά πρέπει να διακρίνουν έναν επιστήμονα, σύμφωνα με την Μπεν Λάκνταρ;

2. Στο κείμενο που διαβάσαμε, η Τυνησία επιστήμονας λέει:

«Πιστεύω ότι δεν παίζει ρόλο αν είσαι μωαμεθανός ή χριστιανός, άνδρας ή γυναίκα, Άραβας ή Ευρωπαίος, αρκεί να είσαι αφοσιωμένος σ' αυτό που κάνεις».

Συμφωνούν με αυτή την άποψη οι μετανάστες που ζουν και εργάζονται στην Ελλάδα;

Αποφασίζετε να πάρετε μια συνέντευξη από μετανάστη.

Συντάξτε ένα ερωτηματολόγιο στο οποίο θα ζητάτε:

- ⇒ τα προσωπικά του στοιχεία**
- ⇒ τον τόπο προέλευσης και τον τόπο παραμονής του**
- ⇒ τους λόγους για τους οποίους εγκατέλειψε την πατρίδα του**
- ⇒ τα εμπόδια και τις δυσκολίες που αντιμετώπισε ή αντιμετωπίζει**
- ⇒ τα συναισθήματα και τις σκέψεις του**

Στο τέλος της συνέντευξης προσθέστε τις δικές σας σκέψεις

και παρουσιάστε τις συνεντεύξεις στην τάξη για να συζητήσετε τις απόψεις σας με τους συμμαθητές σας.

3. Συμπληρώστε τις φράσεις, βάζοντας τα επίθετα στο σωστό γένος και στη σωστή πτώση:

- Το προσωπικό του νοσοκομείου δεν επαρκεί και δεν μπορούμε να αξιοποιήσουμε τον (υπάρχων, -ούσα, -ον) εξοπλισμό.
- (πρωτεύων, -ούσα, -ον) ανάγκη για τις χώρες του Τρίτου Κόσμου είναι η επίλυση του προβλήματος της φτώχειας, με τη βοήθεια της επιστήμης.
- Οι συνάδελφοι τον επισκέφτηκαν και του ευχήθηκαν (ταχύς, -εία, -ύ) ανάρρωση.

- Οι μετανάστες συχνά εργάζονται σε (βαρύς, -εία, -ύ) και ανθυγιεινά επαγγέλματα.

- Στο πρόσφατο επιστημονικό συνέδριο ακούστηκαν (ενδιαφέρων, -ουσα, -ον) ανακοινώσεις.

4. Βρείτε τις αντωνυμίες του κειμένου και σημειώστε το είδος της καθεμιάς στο τετράδιό σας.

Με τι θα ασχοληθούμε:

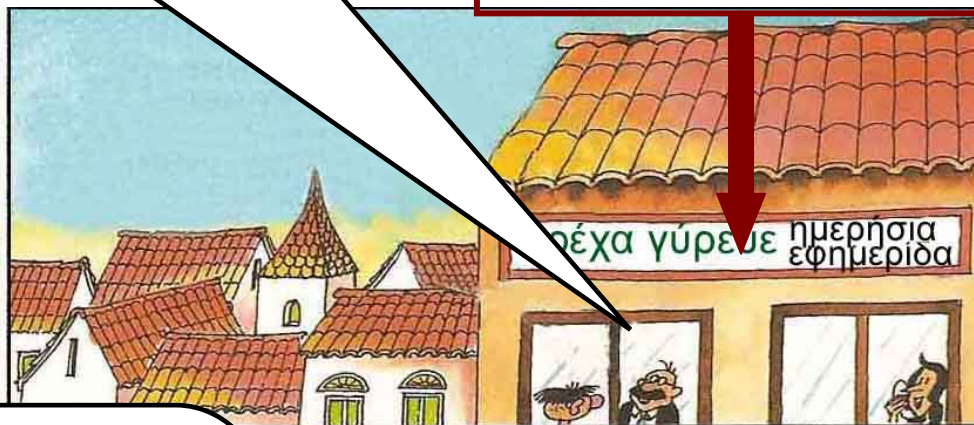
- Πώς φτιάχνουμε μια εικονογραφημένη ιστορία
- Πώς μετατρέπουμε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο

«Η ιπτάμενη σκάφη»

Ο Πίκος Απίκος, ρεπόρτερ της εφημερίδας Τρέχα Γύρευε, παλιότερα είχε αποκαλύψει όλα τα συναρπαστικά γεγονότα που σημάδεψαν την ιστορία της Φρουτοπίας. Η Φρουτοπία, για όσους δεν το ξέρουν, είναι ο τόπος όπου τα φρούτα κήρυξαν την ανεξαρτησία τους και ορκίστηκαν να μην αφήσουν ποτέ μανάβη πόδι να πατήσει στον τόπο τους.

**ΤΣ... ΤΣ... ΤΣ... ΕΤΣΙ
Ε; ΚΑΙΡΟΣ ΛΟΙΠΟΝ
ΝΑ ΠΑΡΕΙΣ ΑΔΕΙΑ**

**τρέχα γύρευε
ημερήσια
εφημερίδα**

**ΕΙΣΑΣΤΕ
ΚΑΛΑ, ΚΥΡΙΕ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΑ;
ΜΗΠΩΣ
ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ
ΣΑΣ ΠΑΡΩ
ΤΟ ΣΦΥΓΜΟ;**

**ΟΧΙ, ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ.
ΜΙΑ ΧΑΡΑ ΕΙΜΑΙ.
ΟΠΩΣ ΕΛΕΓΑ
ΛΟΙΠΟΝ, ΚΑΙΡΟΣ
ΝΑ ΠΑΣ ΓΙΑ
ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΣΤΗ
ΦΡΟΥΤΟΠΙΑ.**

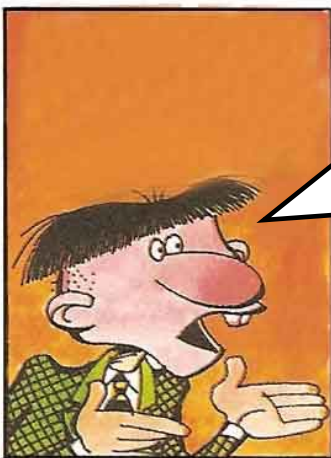
ΣΤΗ ΦΡΟΥΤΟΠΙΑ;

**ΠΟΥ ΑΛΛΟΥ; ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ
ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΝΑ ΣΤΕΙΛΕΙΣ ΜΙΑ ΔΥΟ
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ. ΤΩΡΑ ΜΟΛΙΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΘΗΚΑ ΟΤΙ ΤΑ
ΦΡΟΥΤΑ ΚΑΙ ΤΑ ΛΑΧΑΝΙΚΑ ΤΗΣ
ΦΡΟΥΤΟΠΙΑΣ ΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΙ ΝΑ
ΓΙΟΡΤΑΣΟΥΝ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ
ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ ΤΟΥΣ.
ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΟΠΟΥ ΝΑ 'ΝΑΙ
ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΕΡΑ ΤΗΣ
ΜΑΧΗΣ ΤΟΥ ΜΑΝΑΒΗΤΑΡΛΟ.**

**ΤΟΤΕ ΠΟΥ ΚΑΤΑ-
ΤΡΟΠΩΣΑΝ ΤΟΥΣ
ΜΑΝΑΒΗΔΕΣ ΚΑΙ
ΚΕΡΔΙΣΑΝ ΤΗΝ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ ΤΟΥΣ;**

**ΔΕΝ ΜΠΟΡΩ,
ΚΥΡΙΕ ΔΙΕΥΘΥΝΤΑ.
ΔΕΝ ΕΧΩ ΛΕΦΤΑ
ΓΙΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ.**

**ΜΗΝ ΑΝΗΣΥΧΕΙΣ.
ΑΠΟΦΑΣΙΣΑ ΝΑ ΣΟΥ
ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΩ ΔΙΚΟ ΣΟΥ
ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟ ΜΕΣΟ.**

**ΣΟΒΑΡΑ;
ΤΙ ΜΕΣΟ;**

ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ!

ΟΡΙΣΤΕ.

**ΑΕΡΟΣΚΑΦΟΣ
ΕΝΝΟΕΙΤΕ.**

ΑΥΤΟ ΕΙΝΑΙ;

ΑΥΤΟ.

**ΜΑ ΑΥΤΟ
ΕΙΝΑΙ ΣΚΑΦΗ.**

**ΑΝ ΠΡΟΣΘΕΣΕΙΣ
ΑΝΕΜΙΣΤΗΡΑ,
ΓΙΝΕΤΑΙ
ΑΕΡΟΣΚΑΦΗ.**

**ΟΡΙΣΤΕ, ΕΤΣΙ.
Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ
ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΑΕ-
ΡΟΔΥΝΑΜΙΚΗΣ**

**ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ.
ΠΟΙΟΣ ΝΑ ΜΟΥ ΤΟ
'ΛΕΓΕ ΟΤΙ ΘΑ ΤΗΝ
ΚΑΝΩ ΣΗΜΕΡΑ
ΤΑΡΑΤΣΑ;**

**ΚΥΡΙΕ ΔΙΕΥΘΥΝΤΑ, ΓΙΑ
ΝΑ ΛΕΜΕ ΤΑ ΣΥΚΑ ΣΥΚΑ
ΚΑΙ ΤΗ ΣΚΑΦΗ ΣΚΑΦΗ,
ΑΥΤΟ ΕΔΩ ΕΙΝΑΙ ΣΚΑΦΗ!**

**ΤΑ ΣΥΚΑ ΘΑ
ΤΑ ΒΡΕΙΣ ΣΤΗ
ΦΡΟΥΤΟΠΙΑ.
ΣΤΟ ΚΑΛΟ,
ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ.**

**ΠΑΤΑ ΤΟ
ΚΟΥΜΠΙ ΤΟΥ
ΑΝΕΜΙΣΤΗΡΑ!
ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ
ΜΕ ΜΠΑΤΑΡΙΑ.**

**ΠΟΠΟ!... ΞΕΧΑΣΑ ΝΑ
ΤΟΥ ΔΩΣΩ ΜΠΑΤΑ-
ΡΙΕΣ Ν' ΑΛΛΑΞΕΙ ΑΝ
ΕΞΑΝΤΛΗΘΟΥΝ!**

**Ευγένιος Τριβιζάς,
Φρουτοπία «Η ιπτάμενη
σκάφη», εκδ. Πατάκη,
Αθήνα, 1992**

1. Σίγουρα γελάσατε διαβάζοντας την εικονογραφημένη ιστορία. Μπορείτε τώρα να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις;

α. Ποια είναι η δουλειά του Πίκου Απίκου;

β. Πώς ονομάζεται η εφημερίδα όπου δουλεύει;

γ. Πού τον στέλνει ο διευθυντής του για διακοπές;

δ. Θα κάνει στ' αλήθεια διακοπές;

ε. Με ποιο μέσο θα ταξιδέψει ο Πίκος Απίκος; Περιγράψτε το.

στ. Τι πρόβλημα υπάρχει;

2. Σας άρεσε η εικονογραφημένη ιστορία που διαβάσατε για την περιπέτεια του Πίκου Απίκου;

Θα θέλατε να τη διηγηθείτε και σ' ένα φίλο σας που δεν την έχει διαβάσει;

Γράψτε λοιπόν την ιστορία προσέχοντας να φαίνονται με λόγια όλες οι πληροφορίες και οι λεπτομέρειες των εικόνων: σκηνές, χώρος, χρόνος, συναισθήματα, εκφράσεις προσώπου, χειρονομίες, ένταση φωνής κτλ.

Επίσης, πρέπει να κάνετε τον ευθύ λόγο πλάγιο, εφόσον δε μιλούν πια τα ίδια τα πρόσωπα της ιστορίας αλλά μεταφέρετε εσείς τα λόγια τους. Προσέξτε τις αλλαγές που πρέπει να κάνετε από τον ευθύ στον πλάγιο λόγο (αλλαγή προσώπου ή χρόνου κ.ά.).

Για να βοηθηθείτε βρείτε τα κύρια στοιχεία της ιστορίας:

- ⇒ πού συμβαίνουν όσα μας αφηγείται η ιστορία
- ⇒ ποιος είναι ο βασικός ήρωας και ποια άλλα πρόσωπα παίρνουν μέρος
- ⇒ ποιες είναι οι ενέργειές τους (τι κάνουν)
- ⇒ τι σκέφτονται και τι αισθάνονται

3. Φανταστείτε τη συνέχεια του ταξιδιού του Πίκου Απίκου και συμπληρώστε την εικονογραφημένη ιστορία:

- ⇒ πρώτα σκεφτείτε τι μπορεί να έγινε μετά την απογείωση και σε ποια περιπέτεια βρέθηκε (μπορεί να άρχισε καταιγίδα ή μπορεί να τελείωσαν οι μπαταρίες κ.ά.)

- ⇒ έπειτα ζωγραφίστε την περιπέτεια του σε τετράγωνα
- ⇒ τέλος, βάλτε τα λόγια του ή τις σκέψεις του σε μπαλονάκια (εάν συνάντησε κι άλλους, φτιάξτε διαλόγους)

Μπορείτε να φωτοτυπήσετε τη δουλειά σας και να φτιάξετε ένα βιβλίο με τις εικονογραφημένες ιστορίες της τάξης.

4. Με όσα ξέρετε από το μάθημα της Φυσικής πιστεύετε ότι μπορεί πράγματι να πετάξει η «αεροσκάφη» του Πίκου Απίκου; Αν όχι, γιατί; Εσείς πώς θα τη φτιάχνατε για να πετάξει; Συμβουλευτείτε κάποιο βιβλίο Φυσικής ή την εγκυκλοπαίδεια στο θέμα «πώς πετούν τα αεροπλάνα». Προσθέστε

ό,τι είναι απαραίτητο για να πετάξει η «αεροσκάφη» σας. Εξηγήστε σε τι χρησιμεύει οτιδήποτε προσθέσατε. Μπορείτε ακόμη να σχεδιάσετε την «αεροσκάφη» σας και να τη δείξετε στην τάξη.

5. Ο Πίκος Απίκος θα πάει στη Φρουτοπία με «αεροσκάφη».

Εσείς χωριστείτε σε ομάδες και βρείτε όσο περισσότερες σύνθετες λέξεις μπορείτε που να έχουν πρώτο συνθετικό τη λέξη αέρα.

Όποια ομάδα βρει τις περισσότερες λέξεις σε πέντε λεπτά, αυτή θα είναι και η νικήτρια. (Εάν υπάρχει δυσκολία, χρησιμοποιήστε λεξικό.)

6. Έγινε κάποιο λάθος στο τυπογραφείο και στην επόμενη σελίδα με την παρουσίαση

**επαγγελματών λείπουν οι κατά-
λήξεις των ρημάτων. Συμπληρώστε
τες και συζητήστε ποιο επάγγελμα
σας αρέσει περισσότερο.**

Επαγγέλματα με προοπτική

- Σας αρέσει ν' αναλαμβάν.....
ευθύνες και να διοικ.....; Τότε
αυτό είναι το επάγγελμα που σας
ταιριάζ.....: Υπεύθυνος Ξενοδοχεια-
κής Διοίκησης και Τροφοδοσίας. Ο
ειδικός Ξενοδοχειακής Διοίκησης
φροντίζ..... για την άψογη εξυπη-
ρέτηση των πελατών, έρχεται.... σε
επικοινωνία με ξενοδοχειακά
πρακτορεία και συνεργάζετ.... με
τους υπεύθυνους για τη σωστή
οικονομική διαχείριση της
επιχείρησης.

• Ο Τεχνικός Η/Υ εγκαθιστ....., ενεργοποι..... και συντηρ..... τις συσκευές εκτύπωσης, σχεδίασης και επικοινωνίας, τους σαρωτές (σκάνερ) κτλ. Ο τεχνικός Η/Υ οφείλ..... να ενημερώνετ..... τακτικά για τις νέες εξελίξεις στον τομέα του. Πρόκειτ..... για ένα από τα πιο προσοδοφόρα επαγγέλματα, καθώς ολοένα και περισσότερες επιχειρήσεις αλλά και ιδιώτες εγκαθιστ..... υπολογιστές και ζητ..... τη βοήθεια ειδικών για τα προγράμματα και τη συντήρηση τους.

• **Γίν..... Ηχολήπτης!** Ο χώρος της δισκογραφίας, της τηλεόρασης, του ραδιοφώνου και κάθε είδους μουσικής εκδήλωσης έχ..... πάντα ανάγκη από ηχολήπτες. Η δουλειά αυτή χρειάζεται..... διαρκή συνεργασία με τον παραγωγό και τον καλλιτέχνη για να επιτευχθ..... το καλύτερο αποτέλεσμα. Έπειτα από χρόνια εμπειρίας και επιτυχημένης σταδιοδρομίας, θα μπορ..... να στήσ..... το δικό σας στούντιο και ν' αναλαμβάν..... παραγωγές.

• **Γίν..... Γραφίστας Ηλεκτρονικής Σχεδίασης Εντύπου.** Θα σχεδιάζ..... σελίδες και εξώφυλλα με χρήση Η/Υ και θα σταδιοδρομήσ..... σε εργαστήρια γραφικών τεχνών, διαφημιστικές εταιρείες,

**εκδοτικούς οίκους, τηλεοπτικούς
σταθμούς, τυπογραφεία και αλλού.
Αν σας αρέσ..... τα κόμικ, η
διακόσμηση και το αρχιτεκτονικό
σχέδιο, είναι μια καλή ευκαιρία να
εκφράσ..... τη δημιουργικότητά
σας!**

**περιοδικό Είναι/παιδί,
τεύχος 717, 8/2/05 (διασκευή)**

Μπορείτε να διαβάσετε από το Ανθολόγιο:

- Αντώνης Σαμαράκης, Σ' ένα συνοριακό σταθμό (σελ. 67)

Διαβάστε – Δείτε – Ακούστε – Επισκεφτείτε

- Κορρέ - Ζωγράφου Κατερίνα, Άνθρωποι και παραδοσιακά επαγγέλματα στο Αιγαίο, τόμος I και II, εκδ. Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, Αθήνα, 2004
- Σακελλαρίου Χάρης, Μικρός δραπέτης, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2000
- Σαρησάββας Βασίλης, Παραδοσιακά επαγγέλματα, ταξίδι στο χθες, εκδ. Μαλλιάρης - Παιδεία, Θεσσαλονίκη, 2000

- Είδαν τα μάτια μου γιορτές,
Στέλιος Χαραλαμπόπουλος,
2000
- Μικρός άνθρωπος, Ιμπραΐμ
Φορουζές, 1998
- Το τσίρκο, Τσάρλι Τσάπλιν, 1928

- Τα λουστράκια, στίχοι Ν.
Γκάτσος, μουσική Μ. Χατζιδάκις
- Σ' αυτόν τον κόσμο, στίχοι Β.
Ανδρεόπουλος, μουσική Στ.
Ξαρχάκος

- Λαογραφικό Μουσείο
Κομοτηνής, Κομοτηνή
Λυχνοστάτης, Μουσείο
Παραδοσιακής Ζωής και Λαϊκού
Πολιτισμού Κρήτης,
Χερσόνησος, Κρήτη

Διορθώνω το γραπτό μου

Κάθε φορά που γράφω ένα κείμενο το ξαναδιαβάζω. Προσέχω όλα τα παρακάτω και διορθώνω όσα χρειάζονται. (Μπορεί να χρειαστεί να ξαναγράψω κάποια μέρη του κειμένου μου.)

1. Ποιος ήταν ο σκοπός μου; Τον πέτυχα; (Συμβουλευτείτε τα σημεία που προτείνονται για ανάπτυξη στην εκφώνηση της εργασίας παραγωγής γραπτού λόγου κάθε φορά και τους επαναληπτικούς πίνακες στο τέλος της κάθε ενότητας.)

2. Οργάνωσα το γραπτό μου σε παραγράφους;

3. Πώς είναι η ορθογραφία; Χρησιμοποίησα το λεξικό μου;

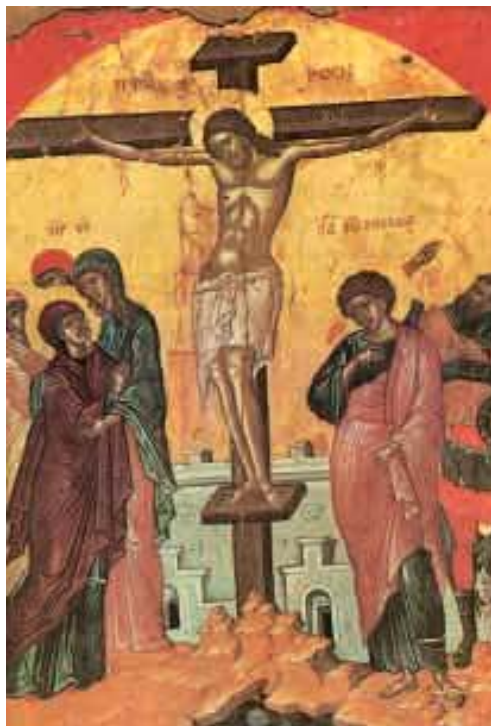
4. Χρησιμοποίησα σωστά τις τελείες και τα κόμματα;

- 5.** Χρησιμοποίησα πολλές διαφορετικές λέξεις ή έχω επαναλάβει συχνά τις ίδιες λέξεις;
- 6.** Τι μου άρεσε περισσότερο απ' όσα έγραψα;
- 7.** Τι θα μπορούσα να έχω γράψει καλύτερα; Πώς μπορώ να το γράψω τώρα;
- 8.** Τι θα μπορούσα να γράψω ακόμα; Τι θα μπορούσα να αφαιρέσω;
- 9.** Θα καταλάβουν το κείμενο οι συμμαθητές μου;
- 10.** Ποια σημεία θα τους αρέσουν περισσότερο και ποια λιγότερο;
- 11.** Πώς είναι η εμφάνιση του γραπτού μου; Είναι καθαρό και καλογραμμένο; Μπορεί να το διαβάσει κανείς εύκολα;

Ενότητα 14

Πάσχα

Μεγάλη Πέμπτη Σήμερα κρεμάται επί ξύλου

**Σήμερα κρεμάται επί ξύλου
ο εν ύδασι την γην κρεμάσας.
Στέφανον εξ ακανθών περιτίθεται
ο των Αγγέλων Βασιλεύς.
Ψευδή πορφύραν περιβάλλεται
ο περιβάλλων τον ουρανόν
εν νεφέλαις.**

**Ράπισμα κατεδέξατο ο εν Ιορδάνη
ελευθέρωσας τον Αδάμ.**

**Ήλοις προσηλώθη ο Νυμφίος της
Εκκλησίας. Λόγχη εκεντήθη ο Υιός
της Παρθένου.**

**Προσκυνούμεν σου τα Πάθη,
Χριστέ. Δείξον ημίν και την ένδοξόν
σου Ανάστασιν.**

**Σήμερα κρεμάται πάνω στο ξύλο
(του Σταυρού) εκείνος που κρέμασε
(κατά τη δημιουργία) τη γη επάνω
στα νερά (την περιέβαλε δηλαδή
από παντού με τα νερά των θαλασ-
σών). Στεφάνι κατασκευασμένο
από αγκάθια φοράει στο κεφάλι ο
Βασιλιάς των Αγγέλων. Ψεύτικο
βασιλικό ένδυμα ντύνεται αυτός
που ντύνει τον ουρανό με τα
σύννεφα. Χαστούκι δέχτηκε εκείνος
που στον Ιορδάνη ποταμό (αφού
βαφτίστηκε από τον Ιωάννη τον**

Πρόδρομο) ελευθέρωσε τον Αδάμ. Με καρφιά καρφώθηκε (στο Σταυρό) ο Νυμφίος της Εκκλησίας. Με λόγχη τρυπήθηκε (στο πλευρό) ο Υιός της Παρθένου. Προσκυνούμε τα Πάθη σου, Χριστέ. Αξίωσε μας να δούμε και την ένδοξη Ανάσταση σου.

1. Στον ύμνο αυτό της Μεγάλης Πέμπτης τονίζεται το μαρτύριο του Χριστού μέσα από έντονες αντιθέσεις. Μπορείτε να βρείτε τις αντιθέσεις αυτές;

2. Στον ύμνο γίνεται αναφορά σε μια άλλη μεγάλη γιορτή της ορθοδοξίας.

Ποια είναι αυτή η μεγάλη γιορτή και ποια είναι η σημασία της για τους χριστιανούς;

Μεγάλη Παρασκευή

Αι γενεαί πάσαι

1. Αι γενεαί πάσαι, ύμνον τη ταφή σου προσφέρουσι, Χριστέ μου. Όλες οι γενιές (των ανθρώπων) προσφέρουν, Χριστέ μου, ύμνο στην ταφή σου.

2. Ω γλυκύ μου έαρ, γλυκύτετόν μου Τέκνον, πού έδυ σου το κάλλος;

Ω γλυκιά μου άνοιξη, γλυκύτετό μου παιδί, πού βυθίστηκε (και χάθηκε) η ωραιότητα σου;

**3. Υιέ Θεού Παντάναξ, Θεέ μου,
Πλαστοργέ μου, πώς πάθος
κατεδέξω;**

**Υιέ του Θεού, Βασιλιά των πάντων,
Θεέ μου, Δημιουργέ μου, πώς
καταδέχτηκες να υποστείς
παθήματα;**

**4. Έρραναν τον τάφον αι μυρο-
φόροι μύρα, λίαν πρωί ελθούσαι.
Οι μυροφόρες, αφού ήρθαν πολύ
πρωί, ράντισαν με αρώματα τον
τάφο σου.**

**5. Ιδείν την του Υιού σου
Ανάστασιν, Παρθένε, αξίωσον
σους δούλους.**

**Αξίωσε, Παρθένε, εμάς τους
δούλους σου να δούμε (και να
γιορτάσουμε) την Ανάσταση του
Υιού σου.**

Η απόδοση των αποσπασμάτων των ύμνων στα νέα ελληνικά και η ερμηνεία τους βασίστηκε στην εργασία Η Μεγάλη Εβδομάς μετά ερμηνείας τον Αρχιμανδρίτη Επιφανίου Θεοδωρόπουλου, εκδ. της Αποστολικής Διακονίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, 2005

1. Στο δεύτερο στίχο του εγκωμίου «Αι γενεαί πάσαι» που ψάλλεται τη Μεγάλη Παρασκευή, η Παναγία μοιρολογώντας το νεκρό τον αποκαλεί «άνοιξη». Τι σημαίνει η άνοιξη στη φύση; Τι νομίζετε ότι σημαίνει η άνοιξη για τους χριστιανούς; (Σκεφτείτε ότι το Πάσχα το γιορτάζουμε την άνοιξη).

2. Στον τελευταίο στίχο από τον ύμνο «Σήμερα κρεμάται επί

ξύλου...» και στον πέμπτο στίχο από το εγκώμιο «Αι γενεαί πάσαι...» υπάρχει μια προσδοκία. Ποια είναι αυτή και ποια η σημασία της για τους χριστιανούς;

Παιδικό Πάσχα

Το Πάσχα άρχιζε απ' την αυγή του Μεγάλου Σαββάτου και με τέτοιο τρόπο, που αποτελεί μια από τις ζωηρότερες παιδικές μου αναμνήσεις. Ήταν μια γενική κωδωνοκρουσία την ώρα που έψαλλαν στη Μητρόπολη το «Ανάστα ο Θεός». Κατά το ζακυνθινό έθιμο, οι καμπάνες «εχήρευαν» – σώπαιναν – απ' το πρωί της Μεγάλης Πέμπτης. Και δεν ξαναχτυπούσαν, παρά την αυγή του Μεγάλου Σαββάτου. Αλλά όλες μαζί, από μεγάλα και μικρά καμπαναριά,

αμέτρητα – καμπάνες μεγάλες, βαρύηχες, πολύβουες, σοβαρές, και καμπάνες μικρές, γλυκόφωνες, γοργές, πεταχτές – μια συναυλία, μια αρμονία αφάνταστη, που τρικυμίζει τον αέρα, ανεβαίνει, κατεβαίνει κι απλώνεται στα πέρατα. Πέφτουν μαζί και πιστολιές, αλαλιασμένα τα σκυλιά τρέχουν κι ουρλιάζουν, κι ακόμα κάνουν κρότους φοβερούς τα πήλινα κανάτια που τα πετούν απ’ τα παράθυρα, για να σπάσουν «για το καλό» στις αυλές και στους δρόμους... Ξυπνώ στο κρεβάτι μου... Τι είναι; Α, το «Ανάστα ο Θεός»! Να, κι η μητέρα μου έχει σηκωθεί. «Και του χρόνου!» «Γερός, δυνατός!» Και μου δίνει να δαγκάσω σίδερο – συνήθως έν’ από τα κλειδιά της...

Μ’ αυτό το πανδαιμόνιο μαθαίνω

**πως ο Χριστός αναστήθηκε, θυμό-
μουν και τα κόκκινα αυγά και το
αρνί το ζωντανό και η παιδική ψυχή
μου γέμιζε χαρά. Έπειτα γινόταν
ησυχία. Στη λειτουργία του Μεγά-
λου Σαββάτου, που τόσο μ' άρεσε
κατόπι, με τα θαυμάσια αναγνώ-
σματα από την Αγία Γραφή –
Κοσμογονία, Ιωνάς, Ναβουχοδο-
νόσορ – και με τον υπέροχο ύμνο
των Τριών Παίδων, δεν πήγαινα
ακόμα. Και περνούσα την ημέρα
μου στο σπίτι, κοιτάζοντας τα
πασχαλινά ψώνια, που έρχονταν
αδιάκοπα, και παίζοντας στο
περιβόλι με το λευκόμαλλο αρνάκι,
που θα 'ρχόταν ύστερα – τι θλίψη! –
ο χασάπης να το σφάξει... Και
βράδιαζε και πλάγιαζα νωρίς, για
να ξυπνήσω πρωί, όπως δα πάντα.
Γιατί εκείνο τον καιρό ακόμα στη
Ζάκυνθο, που οι εκκλησιαστικές**

συνθήκες ήταν διαφορετικές, η Ανάστασις δε γινόταν τα μεσάνυχτα του Σαββάτου. Η αθηναϊκή αυτή συνήθεια, η σύμφωνη άλλωστε με το «τυπικόν της Μεγάλης Εκκλησίας», του Πατριαρχείου, εισήχθη δέκα χρόνια αργότερα (1884) από το δεσπότη Λάνα.

Ο προκάτοχός του, ο Κατραμής, έμενε στα πατροπαράδοτα.

Κι η Ανάσταση τότε, σ' όλες τις ζακυνθινές εκκλησίες, γινόταν το πρωί της Κυριακής.

Γρηγόριος
Ξενόπουλος,
Παιδικό Πάσχα
«Ν. Εστία»,
τεύχος 592, 15/4/52

1. α. Ποια εποχή γίνονταν όσα περιγράφει ο συγγραφέας;

β. Γιατί οι κάτοικοι της Ζακύνθου πέταγαν πήλινα κανάτια και έδιναν στα παιδιά τους να δαγκώσουν σίδερο;

γ. Πότε γινόταν η Ανάσταση τότε; Το ίδιο ισχύει και σήμερα;

2. Υπάρχει κάτι που σας κάνει περισσότερο εντύπωση και σας αρέσει τις μέρες του Πάσχα; Γιατί;

3. Εσείς σε ποιο μέρος περνάτε τις ημέρες του Πάσχα; Περιγράψτε τα έθιμα που υπάρχουν στον τόπο όπου πηγαίνετε. Συγκεντρώστε στην τάξη σας όλες αυτές τις περιγραφές και φτιάξτε μια συλλογή που θα περιέχει πασχαλινά έθιμα

**από όλη την Ελλάδα. Προσθέστε
φωτογραφίες.**

Το Μοιρολόγι της Παναγίας

**Σήμερα μαύρος ουρανός,
σήμερα μαύρη μέρα.
Σήμερα όλοι θλίβονται
και τα βουνά λυπούνται.**

**Ο Κύριος ηθέλησε
να μπει σε περιβόλι,
να λάβει Δείπνο Μυστικό,
για να τον λάβουν όλοι.**

**Κι η Παναγιά η Δέσποινα
καθόταν μοναχή της,
την προσευχή της έκανε
για το μονογενή της.**

**Κι εκεί που προσευχότανε
κίέκανε τις μετάνοιες,**

**φωνή τῆς ἦρθε ἐξ οὐρανοῦ
κι ἀπ' Ἀρχαγγέλου στόμα:**

**– Φτάνουν, Κυρά, οἱ προσευχές!
Φτάνουν καὶ οἱ μετάνοιες!
Το Γιο σου τον ἐπιάσανε,
στη φυλακή τον πάνε.**

**Σαν κλέφτη τον ἐπιάσανε
καὶ σαν ληστή τον πάνε
καὶ στου Πιλάτου τα σκαλιά,
ἐκεῖ τον τυραννάνε.**

**Ἡ Παναγιά, σαν τ' ἄκουσε,
ἔπεσε καὶ λιγώθη.
Πάει ἡ Μάρθα, ἡ Μαγδαληνή
καὶ του Προδρόμου ἡ μάνα
καὶ του Ἰακώβου ἡ ἀδερφή
κι οἱ τέσσερις ἀντάμα.
Σταμνὶ νερό της ρίξανε,
τρία κοντάρια μόσχο**

και τρία μυροδόσταμο,
για να 'ρθει ο λογισμός της.
Και σαν της ήρθε ο λογισμός
και σαν της ήρθε ο νους της,
παίρνουν το δρόμο, το δρομί,
στρατί το μονοπάτι.
Το μονοπάτι τούς έβγαλε
εις του χαλκιά* την πόρτα.

– Ωρα καλή σου, μάστορα!
Τι είναι αυτά, που φτιάχνεις;
– Τρία καρφιά παράγγειλαν
οι φίλοι μου οι Ρωμαίοι

μα γω για το χατίρι τους
πέντε θε να τους φτιάξω.
Να βάλουν δυο στα χέρια του
και τ' άλλα δυο στα πόδια,

*χαλκιάς: σιδεράς

**το τρίτο, το φαρμακερό
μέσα στα σωθικά του,
να τρέξει αίμα και νερό,
να λιγωθεί η καρδιά του.**

**Παίρνουν το δρόμο, το δρομί,
στρατί το μονοπάτι.**

**Κοιτούν δεξιά, κοιτούν ζερβά,
κανένα δε γνωρίζουν,**

**κοιτούν και δεξιότερα,
βλέπουν τον Αϊ-Γιάννη.**

**– Αϊ μου Γιάννη Πρόδρομε
και βαπτιστά του γιου μου,**

**μην είδες το παιδάκι μου
και σε το δάσκαλό σου;**

**– Δεν έχω στόμα να σου πω,
στόμα να σου μιλήσω.**

**Δεν έχω χέρι πάλαμο,
για να σου τον εδείξω.**

**– Έχεις και στόμα να μου πεις,
στόμα να μου μιλήσεις.**

**Έχεις και χέρι πάλαμο,
για να μου τον εδείξεις.**

**– Βλέπεις εκείνο το γυμνό,
τον παραπονεμένο,**

**όπου φορεί πουκάμισο
στο αίμα βουτηγμένο;
Βλέπεις εκείνο το γυμνό
τον ανεμομαλλιάρη,**

**όπου φορεί στην κεφαλή
αγκάθινο στεφάνι;
Εκείνος είναι ο γιόκας σου
κι εμένα ο δάσκαλος μου.**

**Η Παναγιά πλησίασε
γλυκά και του μιλούσε:
– Γιε μου, που σ' έχω μοναχό
και μοναχό κλωνάρι,**

**τώρα σε βλέπω στο σταυρό μ'
αγκάθινο στεφάνι!
Πού 'ναι γκρεμός να γκρεμιστώ,
φωτιά να πάω να πέσω!**

**Πού 'ναι μαχαίρι δίκοπο,
να δώσω στην καρδιά μου!
Δε μου μιλάς, παιδάκι μου,
δε μου μιλάς, παιδί μου!**

**– Σύρε, μάνα, στο σπίτι σου,
κάνε την προσευχή σου**

**και το Μεγάλο Σάββατο
καρτέρα το παιδί σου.**

**Βάλε κρασί μες στο γυαλί
κι αφράτο παξιμάδι
και δείξε την υπομονή,
για να την κάνουν κι άλλοι.**

δημοτικό τραγούδι

1. α. Το «Μοιρολόγι της Παναγίας» είναι ένα παραδοσιακό δημοτικό τραγούδι. Δύο από τα βασικά χαρακτηριστικά του δημοτικού τραγουδιού είναι τα ερωτήματα που δεν απαντιούνται από κανέναν και οι επαναλήψεις. Μπορείτε να βρείτε σε ποιους στίχους εμφανίζονται;

β. Η γλώσσα στην οποία είναι γραμμένο το τραγούδι είναι διαφορετική από αυτή που μιλάμε

συνήθως σήμερα, γιατί έχει γραφτεί σε παλιότερη εποχή. Μπορείτε να βρείτε παραδείγματα ρηματικών και ονοματικών τύπων που δε χρησιμοποιούνται με τον ίδιο τρόπο σήμερα;

2. Η Παναγία σ' αυτό το δημοτικό τραγούδι έχει τέσσερις συναντήσεις με διάφορα πρόσωπα. Μπορείτε να βρείτε σε ποιους στίχους περιγράφονται αυτές οι συναντήσεις και ποια είναι τα πρόσωπα που συναντάει κάθε φορά;

3. α. Στο «Μοιρολόγι της Παναγίας» γίνεται αναφορά σε κάποια από τα γεγονότα της Μεγάλης Εβδομάδας. Ποια είναι αυτά τα γεγονότα και ποιες μέρες της Μεγάλης Εβδομάδας εορτάζονται;

β. Το «Μοιρολόγι της Παναγίας» είναι ένα παραδοσιακό δημοτικό τραγούδι που τραγουδιέται σ' ολόκληρη την Ελλάδα κατά το στολισμό του Επιταφίου. Συμβαίνει το ίδιο στον τόπο σας; Αν ναι, τραγουδιέται ακριβώς με τα ίδια λόγια; Βρείτε τις διαφορές που μπορεί να υπάρχουν ρωτώντας τους μεγαλύτερους και παρουσιάστε τες στην τάξη σας.

Μπορείτε, αν θέλετε, να επικοινωνήσετε και με σχολεία άλλων περιοχών για να βρείτε και άλλες παραλλαγές.

γ. Εκτός από το «Μοιρολόγι της Παναγίας» υπάρχουν και άλλα παραδοσιακά τραγούδια που ακούγονται τις μέρες της Μεγάλης Εβδομάδας σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας. Εσείς γνωρίζετε

κάποια από αυτά; Μπορείτε να μάθετε ρωτώντας τους μεγαλύτερους σας!

Αφού τα συγκεντρώσετε μπορείτε να τα παρουσιάσετε στην τάξη σας και να φτιάξετε ένα βιβλιαράκι με τα πασχαλινά παραδοσιακά τραγούδια του τόπου σας.

Διπλή γιορτή

Μια χρονιά, όταν ακόμα οι Έλληνες ήταν υπόδουλοι στους Τούρκους, έτυχε να γιορτάσουν την ίδια μέρα οι χριστιανοί τη Λαμπρή τους και οι Τούρκοι το Μπαϊράμι τους. Έτσι έτυχε.

Σε μια γειτονιά της Αθήνας, του Μεγάλου Σαββάτου, αφού οι χριστιανοί έκαναν Ανάσταση και τελείωσε η εκκλησία, η γριά

κλησάρισσα* της Αγίας Σωτήρας κλείστηκε μέσα στο κελί της.

Διπλοαμπάρωσε την πορτίτσα της κι έβαλε, για καλό και για κακό, από πίσω και το φορτσέρι* της, γεμάτο μ' όλο της το νοικοκυριό, γιατί το τούρκικο ξεφάντωμα μπορούσε να ξεσπάσει πάνω της.

Έξαφνα, χτυπά τρεις φορές η πόρτα: τακ, τακ, τακ. Άλλες τρεις φορές χτύπησε και η καρδιά της κλησάρισσας.

– Αν είσαι χριστιανός να σε πολυχρονά ο Μεγαλοδύναμος. Μα και Τούρκος αν είσαι, πάλι καλώς όρισες, είπε μέσα της.

– Άνοιξε γρήγορα, γειτόνισσα, και μη φοβάσαι, εγώ είμαι.

*κλησάρισσα: καντηλανάφτισσα

*φορτσέρι: μπαούλο, κασέλα

– Μπα! Εσύ 'σαι γειτόνισσα; Και τι γυρεύεις τέτοιαν ώρα;

Η πορτίτσα του κελιού άνοιξε. Το κατάλευκο γεροντάκι, η κλησάρισσα, καλωσόρισε μια γριά μουσουλμάνα φιλενάδα της, που καθόταν μέσα σ' ένα χάλασμα της γειτονιάς. Η πορτίτσα ξανάκλεισε:

Η μουσουλμάνα μιλάει πρώτη:
– Τώρα που ησύχασε ο κόσμος όλος και οι χαροκόποι τραβήχτηκαν στα σπίτια τους, ήρθε κι εμένα η σειρά μου να γιορτάσω το Μπαϊράμι μου στο τρυπόσπιτό μου μέσα. Έκαμα ν' απλώσω πάνω σε κάτι πέτρες ό,τι μου 'δωκαν οι αγάδες της γειτονιάς και τότε συλλογίστηκα, καημένη γειτόνισσα, κλεισμένη καταμόναχη, στο κελί σου, τέτοια χρονιαρά μέρα που ξημερώνει για σας τους χριστιανούς. Σε ψυχοπόνεσα, τύλιξα πάλι

τα φαγιά που είχα μπροστά μου και είπα μέσα μου:

– Φτωχές είμαστε κι οι δύο. Ας πάω να γιορτάσουμε μαζί: αυτή τη Λαμπρή της κι εγώ το Μπαϊράμι μου. Ξεκίνησα λοιπόν και ήρθα.

Κι ακούμπησε το μικρό της δέμα πάνω στο τραπέζι του κελιού.

Σηκώνεται τότε η κλησάρισσα γελαστή και ψάχνει μέσα στην κασέλα της. Βγάζει ένα κόκκινο αυγό και το δίνει στη μουσουλμάννα.

Το παίρνει εκείνη μ' ευχαρίστηση μεγάλη, σηκώνει το χέρι της ψηλά, το παρατηρεί γύρω γύρω στο φως του λυχναριού με χαρά μικρού παιδιού και το θαυμάζει σαν κάτι σπάνιο και περίφημο πράμα.

Η γριά κλησάρισσα πλησιάζει σιγά σιγά, κάθεται κοντά της κι άξαφνα κάνει τσακ μια και της το σπάζει με το άλλο κόκκινο αυγό,

που είχε κρυμμένο στο άλλο της χέρι, ξεκαρδισμένη στα γέλια για το κατόρθωμά της.

Το κελί είναι μισοσκοτεινό. Το λυχνάρι μόλις και φέγγει. Ζυγώνουν κοντά, μάγουλο με μάγουλο τα δυο γεροντικά κεφάλια, κάτασπρο το ένα, κατάμαυρο το άλλο και φιλιούνται...

Δημήτρης Καμπούρογλου,
Αναγνωστικό Ε' Δημοτικού, ΟΕΔΒ,
1979 (διασκευή)

1. Μπορείτε να φανταστείτε και να περιγράψετε τις δυο γυναίκες καθώς και το δωμάτιο μέσα στο οποίο συναντιούνται;

2. Οι διαφορετικές θρησκείες των δυο γυναικών στάθηκαν εμπόδιο στο να γιορτάσουν και οι δυο μαζί

το Πάσχα και το Μπαϊράμι; Τελικά η κατάσταση όπου βρίσκονται τις ενώνει ή τις χωρίζει; Με ποιον τρόπο γίνεται αυτό;

3. Τι σκέφτεστε γι' αυτή την ιστορία; Πώς νιώθετε για όσα συνέβησαν;

4. Το Μπαϊράμι είναι μια μεγάλη μουσουλμανική γιορτή όπως το χριστιανικό Πάσχα. Ξέρετε πώς γιορτάζεται; Βρείτε πληροφορίες για τη γιορτή αυτή και παρουσιάστε τες στην τάξη.

Εικονογράφηση Κάρλα Χόλλαντ για
το βιβλίο Λεονάρντο, μια διαφορετική
πασχαλιάτικη ιστορία, εκδ. Πατάκη

Μπορείτε να διαβάσετε από το Ανθολόγιο:

- Νικηφόρος Βρεττάκος, Τα γόνατα του Ιησού (σελ. 170)
- Ρωμανός ο Μελωδός, Η Ανάσταση του Ιησού (σελ. 173)
- Γρηγόρης Ξενόπουλος, Τα κόκκινα αυγά (σελ. 175)

Διαβάστε – Δείτε – Ακούστε – Επισκεφτείτε

- Δέλτα Πηνελόπη, Η ζωή του Χριστού, εκδ. Ύψιλον, Αθήνα, 1991
- Οι πιο ωραίες ιστορίες για το Πάσχα (συλλογικό), εκδ. Μίνωας, Αθήνα, 2004

 Παπαδιαμάντης Αλέξανδρος,
Πασχαλινά Διηγήματα, εκδ.
Ιωάννου, 2003

 Τα παιδιά του κόσμου γιορτά-
ζουν, Δημοσιογραφικός
Οργανισμός Λαμπράκη σε
συνεργασία με τη UNICEF,
Αθήνα, 1999

 Μυρίζει Πάσχα - Πίστη, αγάπη
και ελπίδα στη Νίσυρο,
ντοκιμαντέρ ελληνικής
παραγωγής, 1999

 Ο Ιησούς από τη Ναζαρέτ,
Φράνκο Τζεφινέλι, 1977 (σειρά
για την τηλεόραση)

 Ο Χιτώνας, Χένρι Κόστερ, 1953

- Βυζαντινοί ύμνοι Επιταφίου και Πάσχα, Σύλλογος προς Διάδοσιν της Εθνικής Μουσικής
- Ραψωδίες, μουσική Β. Παπαθανασίου

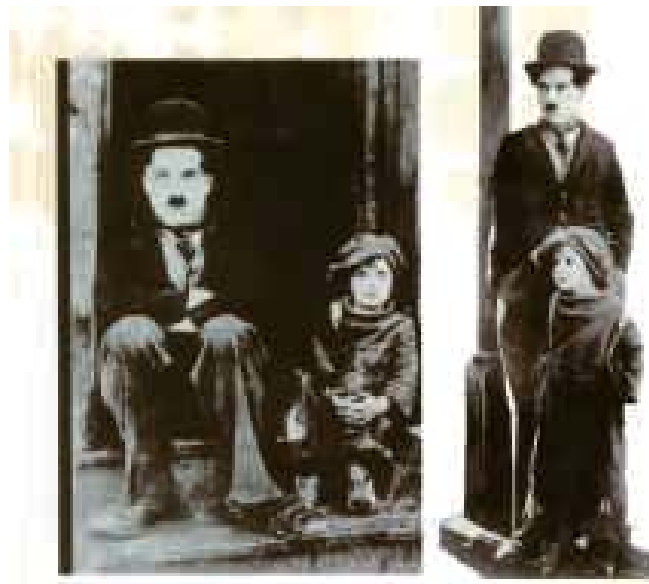

- Εβραϊκό Μουσείο, Νίκης 39, Αθήνα
- Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, Β.Σοφίας 22, Αθήνα
- Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού, Λεωφόρος Στρατού 2, Θεσσαλονίκη

Ενότητα 15

Κινηματογράφος – Θέατρο

Γράμμα στον Τσάρλι Τσάπλιν

...Ε, Τσάρλι Τσάπλιν, παιδικέ μου
φίλε,
που 'μοιαζαν τα παπούτσια μας!
Περάσαν
τόσα χρόνια από τότε κι όμως
νιώθω
μία ζεστασιά παράξενη,
ως να μ' είχες

στα χέρια σου ζεστάνει κάποια
νύχτα,
που νιφάδες χιονιού τρύπωναν
μέσα
στον κινηματογράφο του χωριού
μου
και κρύωνα διπλωμένος στο μακρύ
σάκο μου, με πεσμένα τα μαλλιά
στα μάτια μου, που λάμπαν
βλέποντάς σε
σαν του αγριμιού, ολοκάθαρα.
Πού να 'ξερα
πως θα 'μενες εσύ, Τσάρλι, ως
το τέλος
ο φίλος μας στον κόσμο, ο καλός
θείος,
ο γείτονας του Θεού, ο παραστάτης
σε όλους εμάς, και πως εγώ μία
μέρα
με τη φτωχή αλφαβήτα, που εκεί
κάτω

στο ταπεινό σχολειό μας με
μαθαίνουν,
θα σου 'γραφα ένα γράμμα σαν
και τούτο,

γιομάτο από φιλία και
καρδιοχτύπια
για όλο τον κόσμο!

Τσάρλι! Τσάρλι!
Γράφω σ' εσένα για όλους μου
τους φίλους,
Τσάρλι Τσάπλιν, καλέ μου
ταχυδρόμε,
που πας σ' όλες τις χώρες και
χτυπάς
με το διακριτικό σου μπαστουνάκι

των φτωχών τα παράθυρα κι
αφήνεις
στο παντζούρι τους πάνω ένα
γαρούφαλο,
που με το πλάι το βράδυ,
ακροπατώντας,
μπαίνεις απ' τις μισάνοιχτες
πορτούλες
στον ύπνο των παιδιών, με την
ψυχή σου
φορτωμένη παιχνίδια, Τσάρλι, φίλε
των φίλων μου όλων που δεν
έχουν φίλους,
που τους πήραν τον ήλιο τ'
ουρανού,
που τους πήραν τη χάρη και την
πρόνοια,
και που σένα έχουν μόνο
ανάμεσά τους
να πηγαίνεις και να 'ρχεσαι,
κουνώντας

τα λοξά σου παπούτσια,
διάβασέ τους
την αγάπη μου, Τσάρλι! Ένα
λουλούδι
μ' εκατομμύρια φύλλα είναι το
γράμμα
που σου στέλνω για όλους.
Μοίρασε τους
την ελπίδα μου, Τσάρλι!...

Νικηφόρος Βρεττάκος

Με τι θα ασχοληθούμε:

- Πώς παρουσιάζουμε και σχολιάζουμε ένα καλλιτεχνικό θέαμα (ταινία) αναλυτικά και περιληπτικά

Ποια ταινία να διαλέξουμε;

Δύσκολοι αποχαιρετισμοί: Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΜΟΥ

της Πέννυς Παναγιωτοπούλου
35 mm, Έγχρωμη, 108', Dolby SR

**Βραβείο Α΄ Ανδρικού
Ρόλου Διεθνές Φεστιβάλ
Κινηματογράφου του Λοκάρνο**

Σκηνοθεσία/Σενάριο: Πέννυ Παναγιωτοπούλου

Σύμβουλος Σεναρίου: Jan Fleischer

Φωτογραφία: Δημήτρης Κατσαΐτης

Καλλιτεχνική διεύθυνση /Κοστούμια:

Λιλή Κεντάκα

**Επιμέλεια σκηνικών: Aurellien
Leriche**

Μουσική: Σταύρος Σοφιανόπουλος

Κιθάρα: Κωστής Παπαδόπουλος

Ήχος: Νίκος Παπαδημητρίου

Μοντάζ: Petar Marcovic,

Άγγελος Αντωνόπουλος

Μακιγιάζ: Γιάννης Παμούκης

Παραγωγοί:

Κώστας Λαμπρόπουλος,

Θανάσης Καραθάνος,

Γιώργος Λουίζος

Παίζουν οι ηθοποιοί

Γιώργος Καραγιάννης

Ιωάννα Τσιριγκούλη

Δέσπω Διαμαντίδου

Στέλιος Μάινας

Χρήστος Στέργιογλου

Χρήστος Μπουγιώτας

Ο Ηλίας, ένα δεκάχρονο αγόρι στα τέλη της δεκαετίας του '60, ξαφνικά χάνει τον πατέρα του. Ο μικρός δεν μπορεί να σηκώσει το βάρος του χωρισμού. Αρνείται να δεχθεί ότι ο πατέρας του έχει πραγματικά πεθάνει και συνεχίζει να συμπεριφέρεται σαν να τον περιμένει να γυρίσει από ένα συνηθισμένο του επαγγελματικό ταξίδι. Είναι απολύτως σίγουρος ότι πατέρας του θα γυρίσει πίσω, όπως του έχει υποσχεθεί, ώστε και οι δυο μαζί να παρακολουθήσουν στην τηλεόραση την προσεδάφιση των Αμερικανών στο φεγγάρι για πρώτη φορά. Ο πατέρας δεν μπορεί να κρατήσει την υπόσχεσή του. Η προσελήνωση πραγματοποιείται. Ο άνθρωπος αποχωρίζεται από τον πλανήτη του, τη Γη. Την ίδια στιγμή το μικρό αγόρι αποχωρίζεται τον

πατέρα του. Ωριμάζει απότομα. Μια καινούργια εποχή αρχίζει για τον άνθρωπο, αλλά και για τον μικρό Ηλία.

έντυπο του Κέντρου Ελληνικού
Κινηματογράφου (διασκευή)

ΜΙΚΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ★★

MARD EKOOSCHAK 1998 (Εγχρ.) 80´

Ιρανική ταινία σε σκηνοθεσία

Εμπραΐμ Φορουζές με τους:

Μοχάμαντ Ρέζα Σαφαρί, Μάριαμ

Καζεμί. Όταν ο πατέρας του

11χρόνου Μαμάλ δυσκολεύεται να

πουλήσει κάρβουνα μιας και οι

τιμές έχουν πέσει, ο Μαμάλ αρχίζει

να βοηθάει τον παππού του στην

καλλιέργεια ενός χωραφιού για να βοηθήσει την οικογένεια. Όμως πέφτει η απόδοσή του στο σχολείο και η μητέρα του εξοργίζεται.

• ΦΙΛΙΠ 61 (Παρ - Πέμ.)

ΔΥΣΚΟΛΟΙ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ: Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΜΟΥ

Έγχρωμη, 108΄

Ελληνική ταινία σε σκηνοθεσία Πέννυς Παναγιωτοπούλου με τους Γ. Καραγιάννη, Ι. Τσιριγκούλη, Δ. Διαμαντίδου, Σ. Μάινα. Ο Ηλίας χάνει ξαφνικά τον πατέρα του, αλλά αρνείται να το δεχτεί. Περιμένει ότι θα γυρίσει και θα παρακολουθήσουν μαζί την προσελήνωση των Αμερικανών στο φεγγάρι, όπως του έχει υποσχεθεί.

Στις αίθουσες από 27 Δεκεμβρίου

ΨΑΧΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΝΕΜΟ ★★★
FINDING NEMO. 2003 (Έγχρ.) 104'
Αμερικανική ταινία σε σκηνοθεσία
Αντριου Στάντον.

Ο Νέμο, ένα τροπικό ψαράκι,
ξεφεύγει από τον υπερπροστα-
τευτικό πατέρα του για να καταλήξει
στο ενυδρείο ενός οδοντίατρου. Ο
πατέρας του, παρέα με την Ντόρι,
ένα ψάρι με κενά μνήμης, διασχίζει
όλο τον ωκεανό προς αναζήτηση
του. Η ωραιότερη ψηφιακή ταινία
της συνεργασίας Pixar και Ντίσνεϊ.

• ΑΕΛΛΩ CINEMAX 5+1 ΑΙΘΟΥΣΑ 1
50 (Παρ.-Τρ.), ΑΕΛΛΩ CINEMAX 5+1
ΑΙΘΟΥΣΑ 2 51 (Παρ.-Πέμ.), ΑΕΛΛΩ
CINEMAX 5+1 ΑΙΘΟΥΣΑ 3 52 (Παρ.-
Πέμ.), ΑΕΛΛΩ CINEMAX 5+1 ΑΙ-

περιοδικό Αθηνόραμα,
τεύχη 217-218, Δεκ. 2003

1. Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

α. Ποια είναι τα βασικά πρόσωπα της ταινίας «Δύσκολοι αποχαιρετισμοί: ο μπαμπάς μου» και τι γνωρίζουμε για το καθένα από αυτά;

β. Ποιο είναι το θέμα της ταινίας;

2. α. Παρατηρήστε πόσο πιο σύντομη είναι η παρουσίαση της ίδιας ταινίας στη σελίδα 18. Αν θέλετε να μάθετε να παρουσιάζετε κι εσείς μια ταινία με πολύ λίγα λόγια, βρείτε ποιες πληροφορίες της πρώτης παρουσίασης υπάρχουν στη σελίδα 18 και ποιες όχι και συζητήστε στην τάξη γι' αυτές.

β. Στις σελίδες 17-19 υπάρχουν πολύ σύντομες περιλήψεις για δύο

ακόμα ταινίες. Πρόκειται να πάτε με φίλους σας στον κινηματογράφο και θέλετε να τους προτείνετε μία από αυτές. Ποια θα διαλέγατε και γιατί;

3. Στην αναλυτική παρουσίαση της ταινίας διαβάζουμε: «... με πολύ πείσμα συνεχίζει να συμπεριφέρεται...». Συμπληρώστε το κείμενο που ακολουθεί και θυμηθείτε πώς γράφεται κάθε φορά το επίθετο **πολύς, πολλή, πολύ.**

..... θεατές παρακολούθησαν την ταινία «Ψάχνοντας το Νέμο», αφού είναι και τα προτερήματά της. Πρόκειται πραγματικά για μια ταινία με χιούμορ, που θα σας κάνει να γελάσετε φορές με την ψυχή σας. από τους χαρακτήρες θα σας

μείνουν αξέχαστοι κι αυτό δεν είναι τυχαίο. Θυμηθείτε ότι η ταινία είναι αποτέλεσμα χρόνων προετοιμασίας!

4. Ρωτήστε το διπλανό σας ποια ταινία διάλεξε εκείνος, μελετήστε προσεκτικά την περίληψή της (στις σελίδες 17-19) και αφήστε τον να σας την υπαγορεύσει. Μετά του υπαγορεύετε κι εσείς το κειμενάκι της δικής σας ταινίας και διορθώνετε ο ένας το κείμενο του άλλου.

Το καναρινί ποδήλατο

ΕΛΛΑΔΑ, 1999, διάρκεια 90',
έγχρωμο

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Δημήτρης Αλεξανδρής, Γιώργος

Χάλαρης, Νίκος Γεωργιάκης, Μάνος Βακούσσης, Αλεξάνδρα Παντελάκη, Θάνος Γραμμένος

Μια όμορφη, συγκινητική ταινία σε σκηνοθεσία του Δημήτρη Σταύρακα. Μόλις ο

Άρης Σιούτης διορίζεται δάσκαλος στη Στ' Δημοτικού ενός δημοσίου σχολείου της Αθήνας, ανακαλύπτει ότι ένας από τους μαθητές του, ο Λευτέρης Μουρατίδης, είναι σχεδόν αναλφάβητος και απομονωμένος από τους συμμαθητές του. Αποφασισμένος να βοηθήσει το παιδί να βγει από αυτό το αδιέξοδο, αντιμετωπίζει πολλαπλά εμπόδια: οι συνάδελφοί του είναι ηττοπαθείς

και δεν πιστεύουν ότι μπορεί να γίνει κάτι, ο ίδιος ο Λευτέρης δύσπιστος, οι γονείς του δεν είναι πάντα συνεργάσιμοι, η συμπεριφορά των υπόλοιπων παιδιών δεν είναι πάντα φιλική απέναντι στο Λευτέρη. Αλλά η αποφασιστικότητα και η επιμονή του θα τον βοηθήσουν να ξεπεράσει τις δυσκολίες. Την κρίσιμη στιγμή που ο Λευτέρης είναι έτοιμος να τα παρατήσει, ο δάσκαλος βρίσκει τρόπο να τον εμπυχώσει και να τον ενθαρρύνει. Πιστή στην πραγματικότητα η ταινία (βασίζεται άλλωστε σε αληθινή ιστορία), δεν τελειώνει με «επαίνους». Τονίζει απλώς την εμπιστοσύνη στην αξία των ανθρωπινων σχέσεων και στην αξία της δύναμης της θέλησης. Μια ταινία

δοσμένη με αυθεντικότητα και
γνήσιο συναίσθημα.

πρόγραμμα της Γενικής Γραμματείας
Νέας Γενιάς στα πλαίσια του
Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου
Ολυμπίας για παιδιά και νέους
(διασκευή)

**(70) Ο γύρος του κόσμου σε 80
ημέρες**

Around the world in 80 days

Του Φρανκ Κοράτσι, με τους Στιβ
Κούγκαν, Τζάκι Τσαν, Σεσίλ ντε
Φρανς, Άρνολντ Σβαρτσενέγκερ,
Τζον Κλις.

Ο εκκεντρικός εφευρέτης Φιλέας
Φογκ βάζει στοίχημα ότι θα δια-
σχίσει τον κόσμο σε 80 μέρες με
μια δική του ιπτάμενη εφεύρεση.
Στην περιπέτειά του αυτή τον ακο-
λουθούν μια Γαλλίδα ζωγράφος και

ένας Κινέζος υπηρέτης, ο οποίος στην πραγματικότητα θέλει να φυγαδεύσει ένα κλεμμένο άγαλμα του Βούδα.

/ Πολύ ελεύθερη διασκευή του ομώνυμου έργου του Ιουλίου Βερν, από το οποίο η ταινία δανείζεται την κεντρική ιδέα.

ΣΙΡΚΛΙΝ ΜΙΑ ΕΡΩΤΙΚΗ ΠΟΝΤΙΚΟΪΣΤΟΡΙΑ ★★

CIRKELINE 2: OST OG

KAERLIGHED. 2000 (Έγχρ.) 61'

Δανέζικη ταινία σε σκηνοθεσία
Γιάνικ Χάστρουπ.

Η Σιρκλίν, το κορίτσι ξωτικό, και οι φίλοι της τα ποντικάκια βοηθούν τη μισότυφλη Σταχτοποντικούλα να γιορτάσει τα γενέθλιά της, σε πείσμα του τυραννικού πατέρα της, ο οποίος την κρατά κλειδωμένη σε

μια φάκα. Μαζί με την ταινία προβάλλεται και η σειρά μικρού μήκους «Στη χώρα των πουλιών» με κινούμενα σχέδια του Χάστρουπ που αποτίνουν φόρο τιμής στην κλασική τζαζ.

• ΦΙΛΙΠ 61 (Σάβ.-Κυρ.)

(57) **Robots**

Του Κρις Γουέτζ.

Σ' έναν κόσμο που κατοικείται από ρομπότ, ο ιδιοφυής νεαρός Ρόντνεϊ κάνει διάφορα επαναστατικά όνειρα για να καλυτερέψει τη ζωή των ρομποτανθρώπων. Όμως με τα σχέδιά του δεν συμφωνεί ο τυραννικός Μπιγκ Γουέλντ.

Αθηνόραμα magazine
Σινεμά 2004-05

1. Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- α. Ποιος είναι ο σκηνοθέτης και ποιοι οι πρωταγωνιστές της ταινίας «Το καναρινί ποδήλατο»;
- β. Πού και πότε γυρίστηκε;
- γ. Πόσο διαρκεί;
- δ. Ποιο είναι το θέμα της;

2. Στην αρχή και στο τέλος της παρουσίασης η ταινία σχολιάζεται με θετικό τρόπο. Πώς ακριβώς γίνεται αυτό; Βρείτε φράσεις μέσα από το κείμενο.

3. α. Μερικοί φίλοι σας έχουν διαφορετικές προτιμήσεις και δεν τους αρέσουν ιδιαίτερα οι κοινωνικές ταινίες, όπως είναι «Το

καναρινί ποδήλατο». Ποια από τις τρεις ταινίες που παρουσιάζονται περιληπτικά θα προτείνατε σε κάποιον που του αρέσουν τα κινούμενα σχέδια, ποια σε κάποιον που του αρέσουν οι περιπέτειες και ποια σε κάποιον που του αρέσουν οι ταινίες φαντασίας;

β. Εκτός από την υπόθεση, ποιες άλλες πληροφορίες αντλούμε για καθεμιά από τις τρεις ταινίες (π.χ. ηθοποιοί, αίθουσες, μέρες προβολής);

4. Στην παρουσίαση της ταινίας διαβάζουμε ότι «οι συνάδελφοι του δασκάλου είναι ηττοπαθείς». Συμπληρώστε το κείμενο που ακολουθεί και θυμηθείτε την κλίση και την ορθογραφία επιθέτων και ουσιαστικών σε -ης, -ης, -ες.

Σχεδόν ποτέ δεν τσακώνομαι με τους (συγγενής, -ής, -ές) μου. Την τελευταία όμως φορά που είδα τον ξάδερφό μου τον Ηλία, διαφώνησα μαζί του. Για να γίνω πιο (σαφής, -ής, -ές), θα σας πω ότι μετά από (συνεχής, -ής, -ές) παράπονα, που μου έκανε γιατί ποτέ δεν είχαμε πάει σινεμά μαζί, πήγαμε να δούμε την ταινία της χρονιάς, το τρίτο και τελευταίο μέρος της τριλογίας «Ο άρχοντας των δαχτυλιδιών». Οι γονείς μου λένε ότι πρέπει να είμαστε (επιεικής, -ής, -ές) με τους άλλους, αλλά εγώ δεν μπορώ να ξεπεράσω την έκπληξη που ένιωσα όταν τον έβλεπα να κοιμάται σε όλη τη διάρκεια αυτής της καταπληκτικής περιπέτειας.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

Τα παιδιά του πετρελαίου

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ★★
ΒΑΣΧΕΗ-ΗΑΥΕ ΝΑΦΤ. 2001 (Έγχρ.)
90´ Ιρανική ταινία σε σκηνοθεσία
Ιμπραήμ Φορουζές, με τους: Μιλάντ
Ρεζάι, Αζάρ Κοσραβί, Μιλάντ Σαντί,
Νασρίν Μποστάν.

Αν και ο Ισμαήλ ζει με την οικογένειά του σε ένα χωριό δίπλα σε πετρελαιοπαραγωγό περιοχή στο νότιο Ιράν, οι συνθήκες διαβίωσης είναι άθλιες. Ειδικά μετά το χρέος που τους άφησε ο πατέρας του που έφυγε για το Κουβέιτ. Πρέπει όμως να βοηθήσει τη μητέρα του να ορθοποδήσει οικονομικά.

• ΦΙΛΙΠ 71 (Παρ.-Πέμ.)

ΤΟ ΠΟΛΙΚΟ ΕΞΠΡΕΣ ★★

THE POLAR EXPRESS. 2004

(Έγχρ.) 100' Αμερικανική ταινία σε σκηνοθεσία Ρόμπερτ Ζεμέκις. Ένα αγόρι, που δεν είναι σίγουρο για την ύπαρξη ή όχι του Αϊ-Βασίλη, επιβιβάζεται στο μαγικό Πολικό Εξπρές και ταξιδεύει την παραμονή των Χριστουγέννων μέχρι τη χώρα του ήρωα όλων των παιδιών.

• ΑΕΛΛΩ CINEMAX 5+1 ΑΙΘΟΥΣΑ 2 51 (Παρ.-Πέμ.), ΑΕΛΛΩ CINEMAX 5+1 ΑΙΘΟΥΣΑ 4 53 (Σάβ.-Κυρ.), ΑΘΗΝΑΙΟΝ Ι

ΠΙΤΕΡ ΠΑΝ

peter pan

Ο Πίτερ Παν, το αιώνιο παιδί, είναι ο αγαπημένος ήρωας των παραμυθιών των τριών παιδιών της οικογένειας Ντάρλινγκ. Η

Γουέντι, ο Τζον και ο Μάικλ όμως, δεν ξέρουν ότι τους περιμένει μια μεγάλη έκπληξη: ο Πίτερ Παν θα τους προσκαλέσει να ταξιδέψουν μαζί του και να γνωρίσουν τη χώρα του Ποτέ, όπου όλοι μένουν πάντα παιδιά! Με τη βοήθεια της νεράιδας Τίνκερμπελ και της μαγικής της σκόνης, θα πετάξουν προς την περιπέτεια της ζωής τους, καθώς ο κακός Κάπταιν Χουκ και οι πειρατές του παραμονεύουν... Το κλασσικό

**βιβλίο του Τζέιμς Μπάρρι που ενέπνευσε πολλούς σκηνοθέτες και γνώρισε αρκετές κινηματογραφικές μεταφορές, στην πιο σύγχρονη εκδοχή του. Μεγάλο ατού της ταινίας είναι αναμφίβολα η εκπληκτική δουλειά στον καλλιτεχνικό τομέα και τα απίστευτα εφέ που δημιούργησαν την πιο ρεαλιστική απεικόνιση της Χώρας του Ποτέ, που έχουμε δει ως τώρα.
(ΠΡΕΜΙΕΡΑ 26/3)**

TIP:

Η ταινία αποτέλεσε μια από τις μεγαλύτερες παραγωγές του Χόλιγουντ και ο προϋπολογισμός της ξεπέρασε τα 100.000.000 δολάρια.

Σκηνοθεσία: ΠΙ ΤΖΕΙ ΧΟΓΚΑΝ
Πρωταγωνιστούν: Τζέισον
Άιζαακς, Τζέρεμι Σάμπτερ,
Λουντιβίν Σανιέ, Λιν Ρεντγκρέιβ.

CINEMAX, 56η έκδοση

**Το παιδί
που ήθελε
να γίνει
αρκούδα**

**ΤΟ ΠΑΙΔΙ
ΠΟΥ ΗΘΕΛΕ
ΝΑ ΓΙΝΕΙ
ΑΡΚΟΥΔΑ ★★★**
**DRENGEN
DER VILLE
GORE DET
UMULIGE.**
2002 (Εγχρ.) 78'

Δανο-γαλλική ταινία σε σκηνοθεσία
Γιάνικ Χάστρουπ.

Μια πολική αρκούδα, απαρηγόρητη
για το χαμό του νεογνού της,

ανατρέφει σαν δικό της παιδί το μωρό μιας Εσκιμώας. Κι ενώ οι γονείς του παιδιού το αναζητούν, εκείνο μεγαλώνει νομίζοντας ότι είναι αρκουδάκι. Μαγευτικό σαν παραμύθι, λιτό και υπέροχο.

• ΦΙΛΙΠ 61 (Παρ.-Πέμ.)

περιοδικό Αθηνόραμα,
τεύχη 238, 240, Δεκέμβ. 2004

1. Απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

α. Ποιοι ηθοποιοί πρωταγωνιστούν στην ταινία «Πίτερ Παν: Επιστροφή στη Χώρα του Ποτέ»;

β. Γιατί ο Πίτερ Παν και η παρέα του χαίρονται που ταξιδεύουν στη Χώρα του Ποτέ;

γ. Ποιος ήταν ο προϋπολογισμός της ταινίας;

2. α. Από την εφημερίδα του σχολείου σας σας ζητάνε να παρουσιάσετε μια αγαπημένη σας ταινία ή ένα αγαπημένο σας ηλεκτρονικό παιχνίδι. Η παρουσίαση θα γίνει με δύο τρόπους. Πρώτα πρέπει να γράψετε ένα αναλυτικό κείμενο, 150 περίπου λέξεων, όπου οι πληροφορίες που δίνετε θα είναι λεπτομερείς και τα σχόλια που θα τις συνοδεύουν περισσότερα. Δεν είναι καθόλου δύσκολο για σας, αρκεί να θυμηθείτε να:

- ⇒ αναφέρετε τον τίτλο, τους συντελεστές (σκηνοθέτη, ηθοποιούς, συνθέτη - αν ξέρετε), τη διάρκεια, τη χώρα προέλευσης της ταινίας και τη χρονιά που προβλήθηκε
- ⇒ μιλήσετε για την υπόθεση της ταινίας χωρίς πολλές λεπτομέ-

ρειες και χωρίς να αποκαλύψετε το τέλος της, δίνοντας μόνο τις πιο σημαντικές πληροφορίες για τους ήρωες και τις περιπέτειές τους

⇒ γράψετε στο τέλος ένα πολύ σύντομο σχόλιο, που θα είναι η γνώμη σας για την ταινία, οι προσωπικές σας εντυπώσεις και τα συναισθήματα που σας προκάλεσε

Ύστερα, πρέπει να γράψετε ένα συνοπτικό κείμενο με το ίδιο θέμα, 50 περίπου λέξεων, όπως αυτά που βλέπετε για τις ταινίες: «Το πολικό εξπρές», «Τα παιδιά του πετρελαίου» και «Το παιδί που ήθελε να γίνει αρκούδα».

β. Γράφετε ένα κείμενο 200 περίπου λέξεων για να παρουσιάσετε μια

κινηματογραφική ταινία που είδατε οι ίδιοι και δε σας άρεσε. Μην ξεχάσετε να δικαιολογήσετε την άποψη σας (γιατί δε σας άρεσε).

3. Διαβάζουμε στο κείμενο του Πίτερ Παν: «Όμως δεν ξέρουν ότι τους περιμένει μια μεγάλη έκπληξη». Ακόμα διαβάζουμε: «Ο Πίτερ Παν είναι ο αγαπημένος ήρωας των παραμυθιών των τριών παιδιών...». Όπως ξέρουμε, οι λέξεις αυτές, που είναι συνήθως επίθετα και παθητικές μετοχές, λέγονται **επιθετικοί προσδιορισμοί**.

Στο κείμενο υπάρχουν αρκετοί τέτοιοι προσδιορισμοί. Μπορείτε να τους βρείτε;

4. α. Προσπαθήστε να παραλείψετε όλους τους επιθετικούς

προσδιορισμούς του κειμένου και παρατηρήστε τι άλλαξε. Νομίζετε πως έπαιζαν σημαντικό ρόλο στο κείμενο;

β. Παίζετε με το διπλανό σας «Το παιχνίδι με τους επιθετικούς προσδιορισμούς». Θα πρέπει να εμπλουτίσετε τη σύντομη παρουσίαση της ταινίας «Το πολικό εξπρές» με επιθετικούς προσδιορισμούς, π.χ. «Ένα μικρό δύσπιστο αγόρι, που δεν είναι σίγουρο...». Κερδίζει όποιος βρει τους περισσότερους.

Να κάνετε το ίδιο και με το σύντομο κείμενο της ταινίας «Τα παιδιά του πετρελαίου».

5. Για να δημιουργηθεί η στήλη που βλέπετε στο κείμενο για τον

Πίτερ Παν, ο δημοσιογράφος αναγκάστηκε να χωρίσει ορισμένες λέξεις που δε χωρούσαν. Για να εξασκηθείτε ώστε να χωρίζετε κι εσείς τις λέξεις, όταν και όπου χρειάζεται, συλλαβίστε τις παρακάτω:

παραμυθιών

υπερπροστατευτικός

.....

νεράιδα

σύγχρονη

εκδοχή

εκπληκτική

καλλιτεχνικό

απίστευτα

επιρρεπή

καινούρια

απέκτησε

επιστροφή

αποκαλυπτικό
αιχμαλωτίζεται
διευθύνει
ασφαλή
προϊόν

Πάμε σινεμά;

STER CINEMAS

Εμπορικό Κέντρο «Μακεδονία»,
Πυλαία. Dolby Digital EX, DTS. Τηλ.
2310-469300, 2310-469310.

Έναρξη προβολών: Κυρ.: 11.00,
υπόλοιπες μέρες 16.00

Αίθουσα 1 Το φελαντάκι και η
μεγάλη παρέα του Γουίνι μεταγλ.
17.10-18.50, Σάββ.-Δευτ.: 12.10-
13.50-15.30-17.10-18.50,
Constantine 20.30-23.00

Αίθουσα 2 Million dollar baby

18.40-21.40-00.30, Σάββ.-Δευτ:

13.10-15.50-18.40-21.40-00.30

Αίθουσα 3 Ο καρχαριομάχος

μεταγλ. 17.00, Σάββ.-Δευτ.: 11.00-

12.50-14.50-17.00,

Το κρυφτό 19.10-21.20-23.40

Αίθουσα 4 Ψάχνοντας τη χώρα

του ποτέ 17.20-19.30-21.50-00.10,

Σάββ.-Δευτ.: 13.00-15.15-17.20-

19.30-21.50-00.10

Αίθουσα 5 Τεστοστερόνη 16.00,

Σάββ.-Δευτ.: 13.40-16.00,

Blueberry 18.10-20.40-23.10

Αίθουσα 6 Ο τελευταίος κυνηγός

16.30, Σάββ.-Δευτ.: 12.00-14.20-

16.30,

Πεθερικά της συμφοράς

18.30-21.00-23.30

**Αίθουσα 7 Ποιός είναι το αφεντικό
16.10, Σάββ.-Δευτ.: 13.35-16.10,
Η πτήση του φοίνικα
18.25-20.50-23.20**

**Αίθουσα 8 Υδάτινες ιστορίες
17.40-20.20-22.50, Σάββ.-Δευτ.:
12.40-15.10-17.40-20.20-22.50**

**Αίθουσα 9 Ο καρχαρισμάχος
μεταγλ. 16.05-18.00, Σάββ.-Δευτ.:
11.50-14.05-16.05-18.00,
Το κρυφτό 19.50-22.10-00.20**

**Αίθουσα 10 Το φελαντάκι και η
μεγάλη παρέα του Γουίνι μεταγλ.
16.40-18.20, Σάββ.-Δευτ.:
11.20-13.20-15.00-16.40-18.20,
Πεθερικά της συμφοράς 20.10-
22.30**

**Αίθουσα 11 Constantine
16.35-19.00-21.30-24.00, Σάββ.-Δευτ.:
14.10-16.35-19.00-21.30-24.00**

TITANIA

Οδός Λαγκαδά 13. Dolby Digital SR, DTS. Τηλ. 2310-520040.

Αίθουσα 1 Ο καρχαριομάχος
μεταγλ. Κυρ.: 11.30-13.30-15.30,
Το κρυφτό 17.00-18.45-20.45,
Ένα τρυφερό φιλί 22.30

Αίθουσα 2 Το φελαντάκι και η
μεγάλη παρέα του Γουίνι
μεταγλ. 17.45-19.15, Κυρ.: 11.30-
13.30-16.00-17.45-19.15,
Πεθερικά της συμφοράς
20.30-22.45

ΦΑΡΓΚΑΝΗ

Dolby Digital SR, DTS.

Τηλ. 2310-213929.

Ο καρχαριομάχος μεταγλ. 17.15,
Ατέλειωτοι αρραβώνες 18.45,
Η θάλασσα μέσα μου 21.00-23.00

περιοδικό "On-Off" Ελευθεροτυπία,
τεύχος 106, 13/3/05

1. Μένετε στην περιοχή Πυλαία της Θεσσαλονίκης, είναι Κυριακή πρωί και θέλετε να δείτε μια ταινία κινούμενων σχεδίων μαζί με το μικρό σας αδερφάκι, που δεν ξέρει ακόμα να διαβάζει πολύ γρήγορα. Διαλέγετε από τα προγράμματα προβολών την κατάλληλη ταινία και βρίσκετε, για να ενημερώσετε τους γονείς σας, τη διεύθυνση του κινηματογράφου, την τιμή του εισιτηρίου και την ώρα προβολής. (Σημειώστε ότι οι γονείς σας θέλουν να επιστρέψετε όσο το δυνατόν νωρίτερα και να μην απομακρυνθείτε πολύ από το σπίτι!)

Περιεχόμενα

Ενότητα 13

τρόποι ζωής
και επαγγέλματα7

Ενότητα 14

Πάσχα61

Ενότητα 15

κινηματογράφος - Θέατρο91

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.